

**Instytut Ekonomiki Rolnictwa
i Gospodarki Żywnościowej
– Państwowy Instytut Badawczy**

**Krajowy Ośrodek
Wsparcia Rolnictwa**

Dwutygodniowa informacja o cenach żywności w Polsce (w okresie 16–26 września 2019 r.)

Spis treści

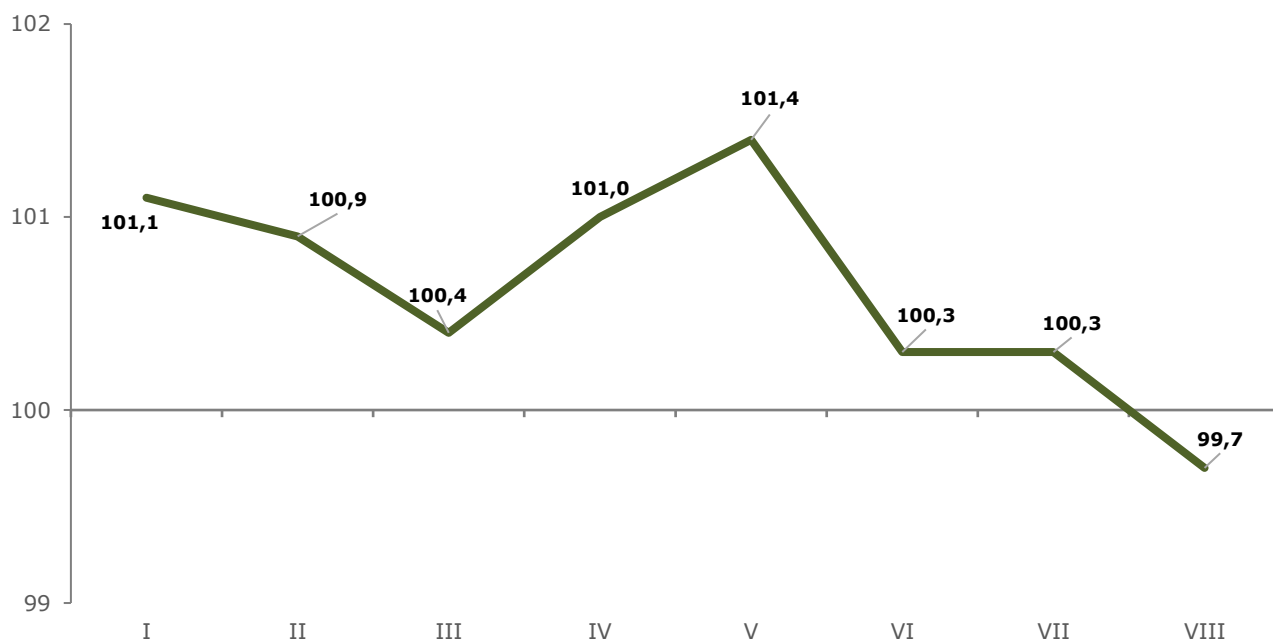
1. INFORMACJA O CENACH NA RYNKU ROLNO-ŻYWNOŚCIOWYM	3
2. RYNEK WARZYW	4
2.1. Ocena sytuacji rynkowej	4
2.2. Ceny skupu (bez VAT) warzyw według IERiGŻ-PIB	5
2.3. Ceny hurtowe warzyw według ZSRIR MRiRW	5
2.4. Zmiany cen detalicznych według GUS	5
3. RYNEK OWOCÓW	8
3.1. Ocena sytuacji rynkowej	8
3.2. Ceny skupu (bez VAT) owoców według IERiGŻ-PIB	9
3.3. Ceny hurtowe owoców według ZSRIR MRiRW	9
3.4. Zmiany cen detalicznych według GUS	9
4. RYNEK ZBÓŻ	11
4.1. Ocena sytuacji rynkowej	11
4.2. Ceny zakupu (bez VAT) zbóż według ZSRIR MRiRW	12
4.3. Ceny sprzedaży (bez VAT) mąki w opakowaniach 1 kg w wybranych przedsiębiorstwach prowadzących przemiał ziarna zbóż według ZSRIR MRiRW	12
4.4. Zmiany cen detalicznych według GUS	12
5. RYNEK RZEPAKU	14
5.1. Ocena sytuacji rynkowej	14
5.2. Ceny zakupu (bez VAT) rzepaku według ZSRIR MRiRW	15
5.3. Ceny sprzedaży (bez VAT) oleju rzepakowego w zakładach tłuszczowych według ZSRIR MRiRW	15
5.4. Zmiany cen detalicznych według GUS	15
6. RYNEK PRODUKTÓW MLECZNYCH	17
6.1. Ocena sytuacji rynkowej	17
6.2. Ceny skupu (bez VAT) mleka surowego według GUS	18
6.3. Ceny sprzedaży (bez VAT) produktów mlecznych według ZSRIR MRiRW	18
6.4. Zmiany cen detalicznych według GUS	18
7. RYNEK WIEPRZOWINY	20
7.1. Ocena sytuacji rynkowej	20
7.2. Ceny zakupu (bez VAT) żywca wieprzowego według ZSRIR MRiRW	21
7.3. Ceny sprzedaży (bez VAT) produktów wieprzowych według ZSRIR MRiRW	21
7.4. Zmiany cen detalicznych według GUS	21
8. RYNEK DROBIU I JAJ	23
8.1. Ocena sytuacji rynkowej	23
8.2. Ceny zakupu (bez VAT) żywca drobiowego według ZSRIR MRiRW	24
8.3. Ceny sprzedaży (bez VAT) produktów drobiowych według ZSRIR MRiRW	24
8.4. Zmiany cen detalicznych według GUS	24
9. RYNEK WOŁOWINY	26
9.1. Ocena sytuacji rynkowej	26
9.2. Ceny zakupu (bez VAT) żywca wołowego według ZSRIR MRiRW	27
9.3. Ceny sprzedaży (bez VAT) produktów wołowych według ZSRIR MRiRW	27
9.4. Zmiany cen detalicznych według GUS	27

1. INFORMACJA O CENACH NA RYNKU ROLNO-ŻYWNOŚCIOWYM

Ceny detaliczne żywności i napojów bezalkoholowych w sierpniu 2019 r. były o 0,3% niższe niż w lipcu 2019 r.

- ✓ W sierpniu 2019 r., w porównaniu do cen z lipca br., najbardziej potaniały warzywa (o 2,7%).
- ✓ Niższe były również ceny: mięsa surowego (o 0,4%), w tym mięsa drobiowego (o 1,0%) i wołowego (o 0,2%), masła (o 0,9%), olejów i tłuszczów oraz mąki (po 0,3%), jaj, a także serów i twarogów (po 0,1%).
- ✓ Konsumenci nieznacznie więcej płacili za: cukier (o 1,0%), wędliny (o 0,5%), owoce (o 0,4%), pieczywo i mleko (po 0,3%), mięso (o 0,1%).

Wskaźniki cen detalicznych żywności i napojów bezalkoholowych (okres poprzedni = 100)

Źródło: opracowanie Biura Analiz i Strategii KOWR na podstawie danych GUS.

2. RYNEK WARZYW

2.1. Ocena sytuacji rynkowej

Warunki pogodowe dla wegetacji warzyw gruntowych w 2019 r. były niekorzystne, głównie pod względem deficytu opadów. Zgodnie z szacunkami GUS produkcję warzyw gruntowych ocenia się na poziomie około 3,8 mln ton, o ponad 8% niższym w stosunku do zbiorów w 2018 r. We wrześniu 2019 r., w porównaniu z sierpniem br., podaż większości gatunków warzyw z krajowej produkcji wzrosła za sprawą mniej dotkniętych suszą odmian średnio późnych i późnych.

Susza dotknęła szczególnie uprawy ziemniaków, cebuli oraz warzyw kapustnych, co przełożyło się na wzrosty cen tego asortymentu. Znaczna część upraw w kraju nie jest nawadniana, ale nawet na części nawadnianych plantacji nie udało się uzyskać zadowalających plonów.

Ceny skupu oraz detaliczne ziemniaków były znacząco wyższe w porównaniu do lat poprzednich, choć w drugiej połowie września 2019 r. ceny skupu ziemniaków obniżyły się w stosunku do sierpnia br. na skutek wzrostu podaży. W najbliższych tygodniach spodziewać się można utrzymania cen ziemniaków na poziomie zbliżonym do wrześniowego.

W sierpniu br. obniżyły się także ceny skupu cebuli, której zbiory dobiegały końca i tym samym większa była rynkowa podaż tego warzywa. Ceny detaliczne płacone przez konsumentów za cebulę w sierpniu 2019 r. były znacznie wyższe w porównaniu do lat wcześniejszych. W najbliższych tygodniach można spodziewać się stabilizacji cen skupu cebuli bądź nieznacznych wzrostów cen uzyskiwanych przez producentów. Ceny detaliczne nie powinny przekraczać poziomu z sierpnia br.

Wysokie były też ceny otrzymywane za warzywa kapustne, w tym kapustę białą, pekińską, włoską oraz czerwoną. Podobnie jak w przypadku innych gatunków warzyw podstawowych, wyższe ceny skupu i detaliczne spowodowane były niższymi tegorocznymi zbiorami. W końcu września br. zarysowała się tendencja spadkowa cen otrzymywanych przez producentów, co powinno przełożyć się na obniżki cen detalicznych tych warzyw.

We wrześniu obniżyły się ceny warzyw korzeniowych, w tym pietruszki, której ceny w ostatnich miesiącach były rekordowe. Ceny warzyw korzeniowych (w tym ceny detaliczne), powinny w najbliższych tygodniach ulec dalszemu obniżeniu na skutek wyższych plonów późnych odmian tych warzyw.

Ceny kalafiorów w końcu września 2019 r. znacząco wzrosły w porównaniu do sierpnia br. Nasadzenia kalafiorów w okresie letniej suszy plonowały znacznie gorzej w porównaniu do lat poprzednich, co przełożyło się na regionalne braki tych warzyw i wzrosty ich cen skupu. Również ceny detaliczne kalafiorów pozostawały wyższe niż w latach ubiegłych.

Ceny skupu papryki czerwonej przeznaczonej do bezpośredniej konsumpcji były wyższe w porównaniu z poprzednim miesiącem oraz w odniesieniu do lat ubiegłych, alewyżka nie była duża. Dodatkowo obserwowano duże wahania w wielkości podaży papryki w poszczególnych tygodniach, co przekładało się na obniżki cen otrzymywanych przez producentów tych warzyw spod osłon w okresach nadpodaży – nawet do poziomu 2,20–2,50 zł/kg za warzywa w klasie I. Ceny detaliczne papryki czerwonej w sierpniu 2019 r. były istotnie niższe w stosunku do poprzedniego miesiąca, gdyż na ten okres przypadają największe dostawy krajowych warzyw. Ceny detaliczne papryki utrzymywały się jednak na wyższym poziomie w porównaniu do lat 2018 i 2017.

Pod koniec września br. dobiegały końca rynkowe dostawy ogórków gruntowych, a ich ceny detaliczne oraz skupu utrzymywały się powyżej poziomu cen z lat ubiegłych. Na rynku dostępny był także asortyment tych warzyw spod osłon. W analizowanym okresie września odnotowano również wzrost cen skupu pomidorów spod osłon, co wynikało z niższych temperatur i wzrostu kosztów produkcji tych warzyw.

2.2. Ceny skupu (bez VAT) warzyw według IERiGŻ-PIB

- ✓ W dniach **23–24.09.2019 r.**, w porównaniu z analogicznym okresem sierpnia br., **obniżyły się ceny skupu**: pietruszki (o 67%, do 2,66 zł/kg), selera (o 35%, do 2,18 zł/kg), cebuli (o 26%, do 1,24 zł/kg), marchwi (o 24%, do 0,92 zł/kg), ziemniaków (o 19%, do 1,29 zł/kg), buraków (o 18%, do 0,89 zł/kg) oraz kapusty białej (o 11%, do 2,97 zł/szt.).
- ✓ W analizowanym okresie **wzrosły ceny skupu**: kalafiorów (o 2,6 razy, do 4,19 zł/kg), pomidorów krajowych (o 27%, do 3,56 zł/kg), ogórków krajowych (o 13%, do 2,15 zł/kg), papryki (o 12%, do 3,30 zł/kg) oraz pieczarek (o 3%, do 5,92 zł/kg).

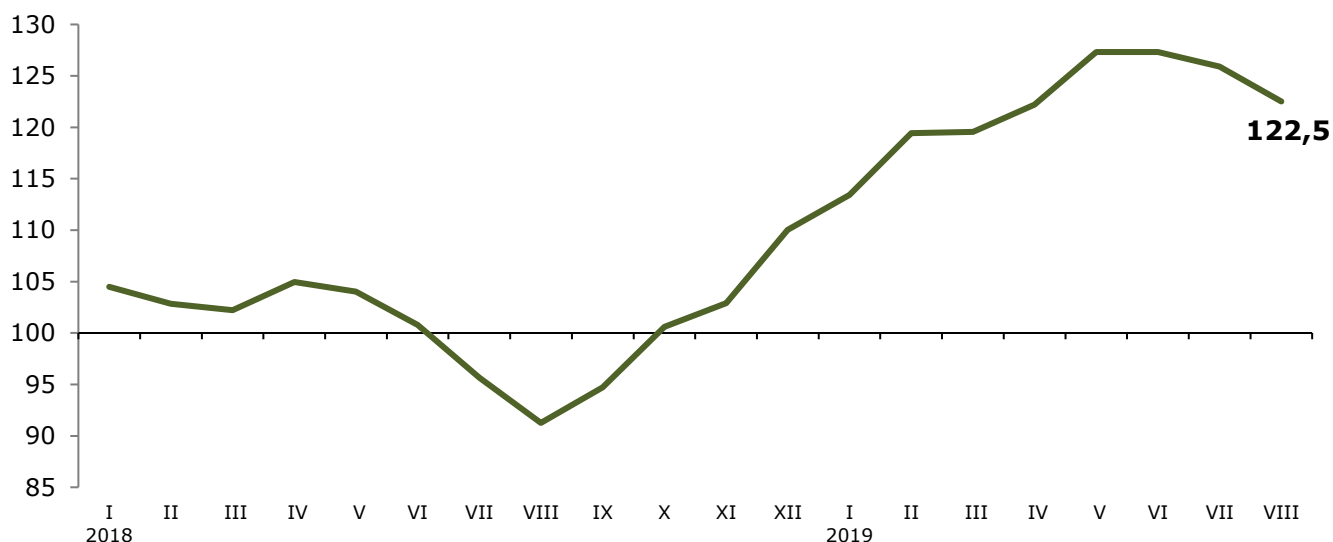
2.3. Ceny hurtowe warzyw według ZSRIR MRiRW

- ✓ Pod koniec września 2019 r., średnie hurtowe ceny monitorowanych warzyw odznaczały się różnokierunkowymi zmianami w porównaniu z cenami notowanymi pod koniec sierpnia br.
- ✓ Według danych z **26.09.2019 r.**, w odniesieniu do analogicznego okresu sierpnia br., **obniżyły się ceny hurtowe**: pietruszki (o 39%, do 3,98 zł/kg), selera (o 27%, do 2,72 zł/kg), cebuli białej (o 16%, do 1,63 zł/kg), buraków (o 15%, do 1,29 zł/kg), ziemniaków (o 11%, do 1,61 zł/kg), marchwi (o 6%, do 1,36 zł/kg) i papryki czerwonej (o 4%, do 3,62 zł/kg).
- ✓ W analizowanym okresie **wzrosły ceny hurtowe**: ogórków gruntowych (o 55%, do 3,43 zł/kg), kalafiorów (o 35%, do 4,01 zł/szt.), pomidorów (o 29%, do 3,73 zł/kg), kapusty białej (o 7%, do 1,21 zł/kg) oraz pieczarek (o 4%, do 6,17 zł/kg).

2.4. Zmiany cen detalicznych według GUS

- ✓ Detaliczne **ceny warzyw w sierpniu 2019 r.** kształtowały się na poziomie o 2,7% niższym niż w lipcu br., ale o 34,8% wyższym niż przed rokiem.
- ✓ W sierpniu 2019 r. **dalszy spadek cen detalicznych** odnotowano w przypadku: ziemniaków (o 6% w odniesieniu do lipca br.), cebuli (o 15%), marchwi (o 16%) i ogórków gruntowych (o 6,5%).
- ✓ **Po wzroście w lipcu br., w sierpniu 2019 r. obniżyły się ceny detaliczne**: papryki (o 43%), pietruszki (o 21%) i buraków (o 16%).
- ✓ W sierpniu 2019 r. **kontynuację wzrostu cen detalicznych** odnotowano w przypadku: kalafiorów (o 7%), selera (o 7%) i pomidorów (o 5%).
- ✓ **Po spadku w lipcu br., w sierpniu 2019 r. wzrosły ceny detaliczne** kapusty (o 8%).
- ✓ **Po stabilizacji cen w czerwcu i lipcu br., w sierpniu ceny detaliczne** pieczarek wzrosły o 2%.

Wskaźniki cen detalicznych warzyw (XII 2017 = 100)

Źródło: obliczenia Biura Analiz i Strategii KOWR na podstawie danych GUS.

Ceny skupu (bez VAT) warzyw według IERiGŻ-PIB

[zł/kg]

Produkt	Cena				Zmiana ceny [w %] w odniesieniu do:		
	23-24.09.2019	przed miesiącem	rok wcześniej	2 lata wcześniej	miesiąca	roku	2 lat
Ziemniaki	1,29	1,60	0,47	0,37	-19,4	174,5	248,6
Cebula	1,24	1,68	1,13	0,68	-26,2	9,7	82,4
Kapusta biała (cena za sztukę)	2,97	3,33	2,60	1,50	-10,8	14,2	98,0
Marchew	0,92	1,21	1,30	0,70	-24,0	-29,2	31,4
Pietruszka	2,66	7,97	4,74	2,33	-66,6	-43,9	14,2
Seler	2,18	3,37	1,61	1,98	-35,3	35,4	10,1
Pomidory kraj.	3,56	2,80	3,34	3,23	27,1	6,6	10,2
Ogórki kraj.	2,15	1,90	-	-	13,2	-	-
Pieczarki	5,92	5,76	5,29	5,09	2,8	11,9	16,3
Kalafior	4,19	1,61	2,72	2,29	160,2	54,0	83,0
Buraki	0,89	1,08	0,70	0,63	-17,6	27,1	41,3
Papryka	3,30	2,95	2,62	2,84	11,9	26,0	16,2

Ceny hurtowe wybranych warzyw według ZSRIR MRiRW

[zł/kg]

Produkt	Cena				Zmiana ceny [w %] w odniesieniu do:		
	26.09.2019	przed miesiącem	rok wcześniej	2 lata wcześniej	miesiąca	roku	2 lat
Ziemniaki	1,61	1,80	0,77	0,48	-10,6	109,1	235,4
Cebula biała	1,63	1,95	1,22	1,45	-16,4	33,6	12,4
Kapusta biała	1,21	1,13	1,00	0,63	7,1	-	92,1
Marchew	1,36	1,45	1,60	0,93	-6,2	-15,0	46,2
Pietruszka	3,98	6,51	5,50	3,45	-38,9	-27,6	15,4
Seler	2,72	3,73	2,75	2,00	-27,1	-1,1	36,0
Pomidory	3,73	2,90	4,50	3,50	28,6	-17,1	6,6
Ogórki gruntowe	3,43	2,21	2,75	3,90	55,2	24,7	-12,1
Pieczarki	6,17	5,94	5,50	5,50	3,9	12,2	12,2
Kalafior (cena za sztukę)	4,01	2,98	4,00	3,00	34,6	0,3	33,7
Buraki	1,29	1,51	1,10	0,80	-14,6	17,3	61,3
Papryka czerwona	3,62	3,76	3,47	3,60	-3,7	4,3	0,6

Ceny detaliczne wybranych warzyw według GUS

[zł]

Produkt	Jednostka	Cena				Zmiana ceny [w %] w odniesieniu do:		
		sierpień 2019	przed miesiącem	rok wcześniej	2 lata wcześniej	miesiąca	roku	2 lat
Ziemniaki	1 kg	2,85	3,02	1,38	1,16	-5,6	106,5	145,7
Cebula	1 kg	4,19	4,92	2,75	2,36	-14,8	52,4	77,5
Kapusta	1 szt	5,42	5,03	3,67	3,01	7,8	47,7	80,1
Marchew	1 kg	3,12	3,70	2,88	2,10	-15,7	8,3	48,6
Pietruszka	1 kg	14,90	18,81	11,27	6,05	-20,8	32,2	146,3
Seler	1 kg	6,77	6,34	4,99	4,77	6,8	35,7	41,9
Pomidory	1 kg	5,80	5,51	3,62	3,62	5,3	60,2	60,2
Ogórki gruntowe	1 kg	4,60	4,92	3,72	3,07	-6,5	23,7	49,8
Pieczarki	1 kg	8,34	8,15	7,62	7,62	2,3	9,4	9,4
Kalafior	1 szt	6,23	5,81	4,15	3,52	7,2	50,1	77,0
Buraki	1 kg	2,89	3,43	2,08	2,05	-15,7	38,9	41,0
Papryka	1 kg	7,79	13,72	5,58	6,68	-43,2	39,6	16,6

Ceny detaliczne wybranych produktów warzywnych według GUS

[zł za opakowanie]

Produkt	Jednostka	Cena				Zmiana ceny [w %] w odniesieniu do:		
		sierpień 2019	przed miesiącem	rok wcześniej	2 lata wcześniej	miesiąca	roku	2 lat
Ogórki konserwowe□	900 g	5,59	5,57	5,62	5,57	0,4	-0,5	0,4
Kalafior mrożony□	500 g	5,34	5,22	4,92	4,86	2,3	8,5	9,9
Ketchup□	200 g	2,14	2,16	2,13	2,11	-0,9	0,5	1,4
Mieszanka warzywna mrożona (marchew + groszek)	500 g	4,82	4,80	4,41	4,24	0,4	9,3	13,7

Źródło: opracowano w Biurze Analiz i Strategii KOWR na podstawie danych IERIGŻ-PIB i ZSRIR MRIRW.

3. RYNEK OWOCÓW

3.1. Ocena sytuacji rynkowej

Ceny skupu jabłek deserowych w drugiej połowie września 2019 r. były wyższe niż w sierpniu br. W niektórych przypadkach ceny jabłek tej samej odmiany o zbliżonej jakości wahały się od 1,00 zł/kg do 2,00 zł/kg. Tak szeroki przedział cen wynikał z rozbieżności w wysokości cen oferowanych pośrednikom (przedsiębiorstwom handlowym, organizacjom producentów) przed odbiorców finalnych (np. sieci handlowe, importerzy).

Na krajowym rynku obserwowano tendencję wzrostową cen jabłek już od pierwszych tygodni handlu owocami z tegorocznych zbiorów, gdyż plonowanie najwcześniejszych odmian, tzw. letnich, okazało się istotnie niższe od przeciętnego. Zbiory jabłek odmian jesiennych i zimowych, na skutek warunków pogodowych (przymrozki, susza, gradobicia) oraz przemienności plonowania części sadów, prognozowane są na poziomie około 25% niższym niż w roku poprzednim i według GUS wyniosą w Polsce 3,4 mln ton. Produkcja jabłek w Unii Europejskiej, szacowana przez Światowe Stowarzyszenie Producentów Jabłek i Gruszek będzie zaś o 20% niższa w stosunku do ubiegłego roku i o 8% w stosunku do średniej z lat 2016–2018. Koniunktura na rynku jabłek w Unii Europejskiej sprzyjała więc utrzymaniu się wyższych cen na te owoce, ale także na inne gatunki owoców z drzew, np. gruszki.

Ceny skupu jabłek na rynek deserowy w drugiej połowie września 2019 r. były niemal dwukrotnie wyższe niż przed rokiem. Było to wynikiem sytuacji z 2018 r., kiedy odnotowano rekordowo wysokie plony jabłek i innych owoców z drzew, które przełożyły się na niskie ceny skupu tych gatunków. Ceny jabłek sprzed dwóch lat były wyższe od tegorocznych cen oferowanych sadownikom, ponieważ wiosenne przymrozki w 2017 r. spowodowały znaczne obniżenie plonowania i przełożyły się na wysokie ceny jabłek w całym sezonie 2017/18.

Ceny skupu śliwek deserowych w drugiej połowie września 2019 r. były znacząco wyższe niż w sierpniu, co wynikało z obniżającej się podaży krajowych owoców. Część śliwek trafiających na rynek pochodziła już z chłodni, a wolumen obrotów tymi owocami się obniżał. Ceny gruszek deserowych były podobne do notowanych w sierpniu br.

W odniesieniu do lat poprzednich, ceny skupu śliwek i gruszek cechowały podobne tendencje jak jabłek, co wynikało z wpływu czynników pogodowych warunkujących plonowanie i tym samym rynkową podaż tych owoców. Różnice cen skupu śliwek i gruszek w porównaniu do lat 2018 i 2017 były jednak mniejsze niż jabłek, gdyż owoce te nie mają tak dużego znaczenia w produkcji i konsumpcji w Polsce, przez co fluktuacje ich cen są niższe. Znaczna część gruszek w obrocie krajowym pochodzi z importu, głównie z krajów UE, co powoduje mniejszą zależność ich cen od krajowych zbiorów.

Ceny detaliczne jabłek deserowych w sierpniu 2019 r. były wyższe w porównaniu do poprzedniego miesiąca, gdyż w lipcu br. w obrocie znajdowały się jeszcze znaczne ilości tańszych owoców z ubiegłorocznych zbiorów. Ceny płacone przez konsumentów za jabłka w sierpniu 2019 r. były za to niższe niż w analogicznych okresach lat 2018 i 2017.

W najbliższych tygodniach na skutek rosnącej podaży jabłek oraz gruszek, można się spodziewać stabilizacji cen detalicznych tych owoców. W dłuższej perspektywie przywiduje się, że ceny skupu owoców z drzew będą wyższe w porównaniu do roku ubiegłego, ale nieznacznie niższe od cen z 2017 r.

Wśród owoców importowanych droższe były winogrona oraz banany, choć ceny detaliczne płacone za winogrona obniżyły się w stosunku do poprzedniego miesiąca na skutek wzrostu podaży tych owoców. Wyższe ceny płacone w tym roku za banany związane są z występującą w głównych rejonach produkcji tych owoców chorobą grzybową i należy spodziewać się, że taka sytuacja utrzyma się w najbliższych miesiącach.

3.2. Ceny skupu (bez VAT) owoców według IERiGŻ-PIB

- ✓ W dniach 23–24.09.2019 r. średnia **cena skupu jabłek deserowych** w Polsce wyniosła **1,43 zł/kg** wobec 1,28 zł/kg przed miesiącem oraz 0,72 zł/kg przed rokiem.
- ✓ W trzeciej dekadzie września br. ceny skupu gruszek i śliwek kształtowały się na poziomie **znacznie wyższym** w porównaniu z analogicznym okresem 2018 r. Za **śliwki** w skupie uzyskiwano średnio **1,58 zł/kg** (o 46% więcej), a za **gruszki** – średnio **1,97 zł/kg** (o 54% więcej).

3.3. Ceny hurtowe owoców według ZSRIR MRiRW

Owoce krajowe

- ✓ W notowaniu z 26.09.2019 r. średnie hurtowe ceny monitorowanych owoców krajowych kształtowały się na poziomie wyższym niż przed rokiem.
- ✓ **Cena hurtowa jabłek** osiągnęła **2,18 zł/kg** i była o **66% wyższa** niż przed rokiem, **śliwek** – **2,25 zł/kg**, o **29% wyższa**, **malin** – **17,67 zł/kg**, o **14% wyższa**, a **gruszek** – **3,42 zł/kg**, o **5% wyższa**.
- ✓ W porównaniu z notowaniami z analogicznego okresu sierpnia br. średnie hurtowe ceny jabłek były wyższe o 2%, a śliwek – 5%, podczas gdy ceny malin były niższe o 11%, a gruszek – o 4%.

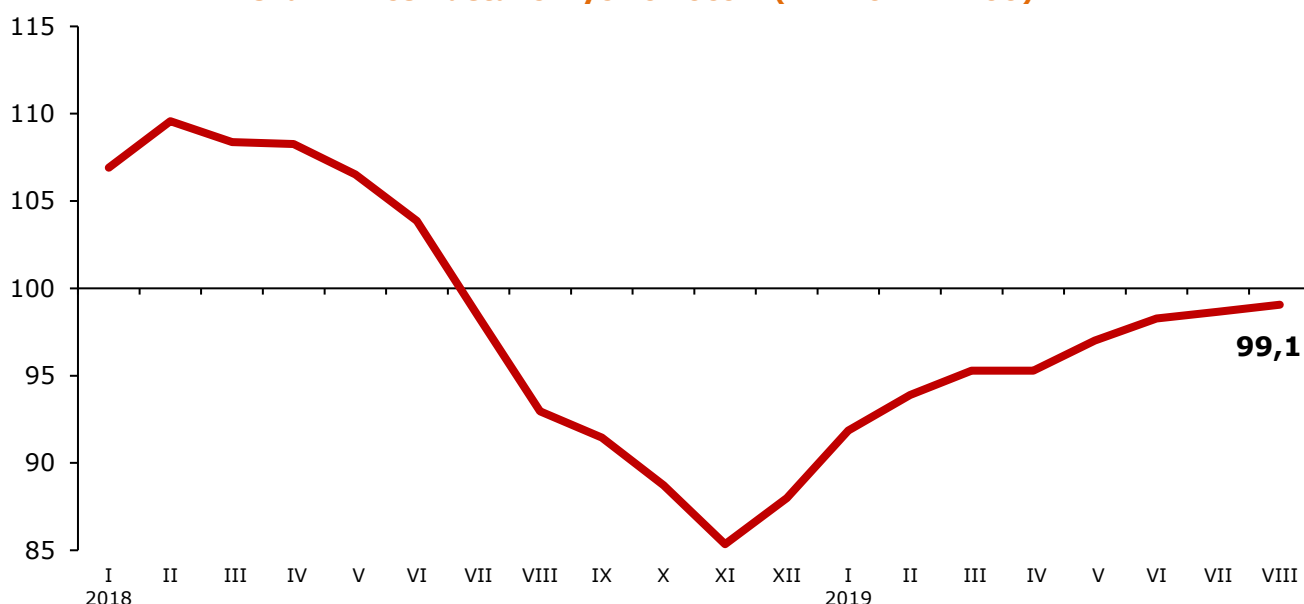
Owoce importowane

- ✓ W notowaniu z dnia 26.09.2019 r. średnie hurtowe ceny cytryn, winogron i mandarynek kształtowały się na poziomie niższym niż przed rokiem.
- ✓ **Cena hurtowa cytryn** wyniosła średnio **5,85 zł/kg**, o **27% mniej** niż przed rokiem, **winogron** – **5,99 zł/kg**, o **12% mniej**, a **mandarynek** **6,59 zł/kg**, o **12% mniej**.
- ✓ **Hurtowe ceny bananów** osiągnęły **4,29 zł/kg** i były o **18% wyższe** niż przed rokiem.

3.4. Zmiany cen detalicznych według GUS

- ✓ Detaliczne ceny owoców w sierpniu 2019 r. kształtowały się na poziomie o 0,4% wyższym niż w lipcu br. oraz o 7,3% wyższym niż przed rokiem.
- ✓ W sierpniu 2019 r. odnotowano **dalszy wzrost cen detalicznych jabłek** – o 16% (w relacji do lipca br.) oraz gruszek – o 2%. Wyższe (o 11%) niż w lipcu br. były również ceny malin. Równocześnie o 34% **obniżyły się** detaliczne ceny śliwek.
- ✓ W sierpniu 2019 r. **kontynuację wzrostu cen detalicznych** odnotowano na rynku mandarynek (wzrost o 5%). **Dalszy spadek cen** odnotowano w przypadku bananów (o 2%). Potaniały również, po wzroście cen w lipcu br., winogrona (o 21%) oraz cytryny (o 0,5%).

Wskaźniki cen detalicznych owoców (XII 2017 = 100)

Źródło: obliczenia Biura Analiz i Strategii KOWR na podstawie danych GUS.

Ceny skupu (bez VAT) owoców według IERiGŻ-PIB

[zł/kg]

Produkt	Cena				Zmiana ceny [w %] w odniesieniu do:		
	23-24.09.2019	przed miesiącem	rok wcześniej	2 lata wcześniej	miesiąca	roku	2 lat
Jabłka deserowe	1,43	1,28	0,72	1,74	11,7	98,6	-17,8
Śliwki	1,58	1,27	1,08	3,68	24,4	46,3	-57,1
Gruszki	1,97	1,93	1,28	2,95	2,1	53,9	-33,2

Ceny hurtowe wybranych owoców według ZSRIR MRiRW

[zł/kg]

Produkt	Cena				Zmiana ceny [w %] w odniesieniu do:		
	26.09.2019	przed miesiącem	rok wcześniej	2 lata wcześniej	miesiąca	roku	2 lat
Jabłka	2,18	2,14	1,31	2,36	1,9	66,4	-7,6
Śliwki	2,25	2,15	1,74	5,38	4,7	29,3	-58,2
Maliny	17,67	19,84	15,50	17,50	-10,9	14,0	1,0
Gruszki	3,42	3,57	3,25	3,70	-4,2	5,2	-7,6
Banany	4,29	3,76	3,64	3,60	14,1	17,9	19,2
Cytryny	5,85	6,11	7,99	6,50	-4,3	-26,8	-10,0
Winogrona	5,99	6,48	6,81	6,10	-7,6	-12,0	-1,8
Mandarynki	6,59	6,09	7,50	6,25	8,2	-12,1	5,4

Ceny detaliczne wybranych owoców według GUS

[zł]

Produkt	Jednostka	Cena				Zmiana ceny [w %] w odniesieniu do:		
		sierpień 2019	przed miesiącem	rok wcześniej	2 lata wcześniej	miesiąca	roku	2 lat
Jabłka	1 kg	3,00	2,59	3,27	3,55	15,8	-8,3	-15,5
Gruszki	1 kg	6,13	6,00	5,50	6,56	2,2	11,5	-6,6
Śliwki	1 kg	4,43	6,67	3,45	6,43	-33,6	28,4	-31,1
Maliny	0,5 kg	15,20	13,64	12,18	11,99	11,4	24,8	26,8
Banany	1 kg	4,94	5,04	4,17	4,32	-2,0	18,5	14,4
Cytryny	1 kg	8,28	8,32	10,53	8,77	-0,5	-21,4	-5,6
Winogrona	1 kg	10,41	13,22	8,22	8,15	-21,3	26,6	27,7
Mandarynki	1 kg	7,55	7,19	8,29	8,53	5,0	-8,9	-11,5

Ceny detaliczne wybranych produktów owocowych według GUS

[zł/za 360 gram]

Produkt	Jednostka	Cena				Zmiana ceny [w %] w odniesieniu do:		
		sierpień 2019	przed miesiącem	rok wcześniej	2 lata wcześniej	miesiąca	roku	2 lat
Dżem owocowy ^a (35%-60% owoców)	360 g	5,10	5,12	5,00	4,96	-0,4	2,0	2,8

Źródło: opracowano w Biurze Analiz i Strategii KOWR na podstawie danych IERiGŻ-PIB i ZSRIR MRiRW.

4. RYNEK ZBÓŻ

4.1. Ocena sytuacji rynkowej

Podaż zbóż zależy przede wszystkim od zbiorów, które w znacznym stopniu są uzależnione od warunków agroklimatycznych. Duża zmienność podaży, przy małych zmianach popytu powoduje znaczące wahania cen.

W Polsce w 2019 r. powierzchnia zasiewów zbóż ogółem wyniosła 7,9 mln ha wobec 7,8 mln ha przed rokiem. Plony zbóż mogą być o 6% wyższe od ubiegłorocznych i wynieść 3,65 t/ha. GUS wstępnie ocenił, że w 2019 r. krajowe zbiory zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi (bez kukurydzy, prosa i gryki) ukształtowały się na poziomie 25 mln ton wobec 22,8 mln ton w 2018 r. Pod koniec września br. rozpoczęły się zbiory kukurydzy. Według IUNG-PIB susza rolnicza utrzymująca się przede wszystkim w środkowej części Polski, stwarzała duże zagrożenie dla upraw tego zboża. Jej zasięg był jednak znacznie mniejszy niż w poprzednim roku. W tej sytuacji GUS ocenił, że krajowe zbiory zbóż ogółem (łącznie z kukurydzą, prosem i gryką) w sezonie 2019/2020 mogą wynieść 28,9 mln ton wobec 26,8 mln ton w 2018 r.

Dobre zbiory zbóż na świecie (w tym w UE, jak również w Polsce) spowodowały, że na początku sezonu 2019/2020 ceny zbóż na większości rynków utrzymują się na poziomie niższym niż w poprzednim sezonie.

Zmiany cen na rynkach zagranicznych z pewnym opóźnieniem przekładają się na sytuację cenową w Polsce. W efekcie ceny zbóż na rynku krajowym dostosowują się do cen na rynku europejskim i światowym, przy czym wschód i południe Polski jest pod wpływem cen z rejonu Europy Centralnej (Słowacja, Węgry, Rumunia) oraz cen notowanych w Portach Morza Czarnego, a zachód i północ kraju pod wpływem cen z Europy Zachodniej i USA.

W krótkiej perspektywie (do 30 dni) ceny zbóż na rynku krajowym odzwierciedlają relacje popytu do podaży. Jest to szczególnie widoczne w przypadku zbóż produkowanych lokalnie (żyto, pszenżyto), którymi nie handluje się na światowym rynku (lub obroty są niewielkie). Wpływ uwarunkowań krajowych na ceny pszenicy, kukurydzy, czy jęczmienia jest znacznie mniejszy, ale istotny.

W sierpniu 2019 r. ceny pszenicy i żyta konsumpcyjnego, w przeciwieństwie do analogicznego okresu poprzedniego roku, wykazywały sezonową tendencję spadkową, związaną ze wzrostem podaży ziarna z tegorocznych zbiorów. Skala spadku była ograniczana niepewnością, co do wielkości zbiorów w kraju i Europie oraz co do ich jakości. Ceny pszenicy na rynku światowym w tym czasie wykazywały duże wahania (w pierwszej połowie sierpnia 2019 r. rosły, w drugiej początkowo spadały, a następnie ponownie rosły). Zmiany te wynikały z sytuacji na rynku USA (m.in. spadek produkcji) oraz rosnącego popytu importerów, co przy deprecjacji euro wobec dolara amerykańskiego przekładało się na wzrost konkurencyjności ziarna z Europy na rynkach Afryki i Bliskiego Wschodu (przy relatywnie wysokich cenach zbóż w portach Morza Czarnego). Deprecjacja złotego wobec euro i dolara amerykańskiego powodowała wzrost konkurencyjności krajowej pszenicy na ww. rynkach eksportowych. W wyniku tego, we wrześniu br. notowania cen zbóż na polskim rynku cechowała niewielka tendencja wzrostowa. Skalę wzrostu ogranicza jednak umiarkowany popyt ze strony przetwórców.

Należy zaznaczyć, że w Polsce ceny zbóż (od 29 tygodnia 2019 r. – pszenica i od 31 tygodnia – żyto) kształtują się poniżej cen z analogicznych tygodni 2018 r. W połowie września 2019 r. zboże było od 17% do 20% tańsze niż przed rokiem.

Niższe ceny zbóż stopniowo przekładają się na spadek cen produktów przemiału. W sierpniu 2019 r. wyraźnie zmalała dynamika ich wzrostu, a we wrześniu 2019 r. pojawiły się nawet spadki (w ujęciu tygodniowym). Niemniej jednak w ujęciu rocznym ceny większości asortymentów nadal były wyraźnie wyższe niż przed rokiem.

Ceny detaliczne reagują jeszcze wolniej na zmiany cen surowców (zbóż i mąki). W sierpniu 2019 r. dynamika ich wzrostu jednak zmalała, ale w dalszym ciągu większość produktów była droższa niż rok wcześniej.

Przewiduje się, że w kolejnych miesiącach 2019 r. ceny zbóż mogą wykazywać niewielką tendencję wzrostową, zwłaszcza po zbiorach kukurydzy. Ocenia się, że ceny zbóż w kraju do końca 2019 r. mogą utrzymywać się na poziomach niższych niż w analogicznych okresach 2018 r. Sytuacja ta prawdopodobnie znajdzie również swoje odzwierciedlenie w cenach produktów zbożowych, zarówno w zbycie, jak i w detalu.

4.2. Ceny zakupu (bez VAT) zbóż według ZSRIR MRiRW

- ✓ Od jesieni 2018 r. ceny zbóż stopniowo rosły. Pogłębiająca się susza rolnicza na obszarze kraju, która zagrażała wegetacji roślin, wzbudzała obawy o plony zbóż, przyczyniając się do utrzymania cen na wysokim poziomie. Dopiero w drugim kwartale 2019 r. zboże taniało, co było spowodowane zbliżającymi się żniwami.
- ✓ W lipcu i sierpniu 2019 r. dostawy zbóż do skupu z nowych zbiorów przyczyniły się do znacznego spadku cen ziarna. **W sierpniu 2019 r. średnia cena pszenicy konsumpcyjnej** w kraju wyniosła **680 zł/t** wobec 681 zł/t miesiąc wcześniej. Był to poziom o 12% niższy niż w sierpniu 2018 r. **Za żyto konsumpcyjne** uzyskiwano **557 zł/t**, o 3% mniej niż w lipcu 2019 r. i o 11% mniej niż przed rokiem.
- ✓ W trzecim tygodniu września 2019 r. przeciętna cena **pszenicy konsumpcyjnej** ukształtowała się na poziomie **679 zł/t**, nieznacznie (o 0,3%) niższym niż przed miesiącem, natomiast **żyta konsumpcyjnego** – **560 zł/t**, o 2% wyższym. W odniesieniu do notowań sprzed roku zboża były tańsze odpowiednio o 16,5% i 20%.

4.3. Ceny sprzedaży (bez VAT) mąki w opakowaniach 1 kg w wybranych przedsiębiorstwach prowadzących przemiał ziarna zbóż według ZSRIR MRiRW

W sierpniu 2019 r. średnia cena mąki „Poznańskiej” była o 2% wyższa niż w lipcu br., a mąki pszennej typ 450 – o 0,5% wyższa, natomiast mąki pszennej typ 500 – o 1% niższa. Mąki te były droższe niż przed rokiem odpowiednio o 10%, 9% i 4%.

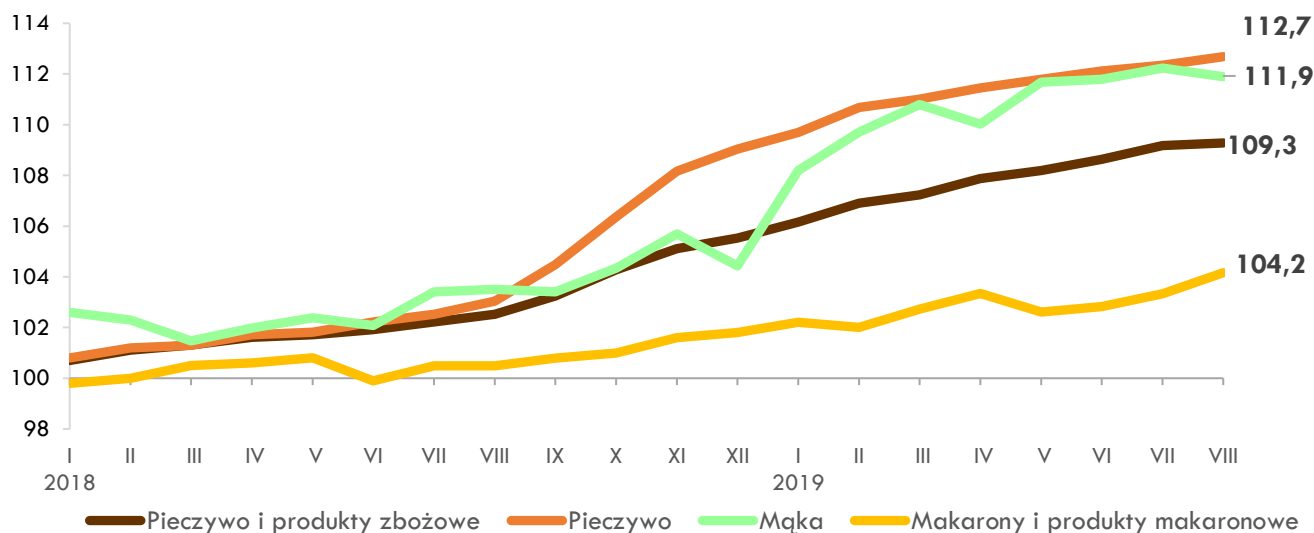
W zakładach młynarskich od początku 2019 r. obserwowane są znaczne tygodniowe wahania cen mąki.

- ✓ **W dniach 16–22 września 2019 r. mąkę „Poznańską”** zbywano po **1,58 zł/kg**, o 4% drożej niż przed miesiącem i o 14% drożej niż rok wcześniej.
- ✓ Cena **mąki pszennej typ 450** wyniosła **1,41 zł/kg** i była o 3% niższa niż w trzecim tygodniu sierpnia 2019 r. Był to jednak poziom o 4% wyższy niż przed rokiem.
- ✓ Krajowi młynarze za **mąkę pszenną typ 500** uzyskiwali przeciętnie **1,67 zł/kg**, o 5% więcej niż przed miesiącem. W porównaniu z notowaniami sprzed roku cena ta była o 3% wyższa.

4.4. Zmiany cen detalicznych według GUS

- ✓ Ograniczenie krajowej podaży zbóż konsumpcyjnych w sezonie 2018/2019, przy dużym popycie eksportowym, skutkowało wzrostem cen ziarna i produktów przemiału. Jednocześnie zmienia się struktura popytu na produkty zbożowe. Rośnie spożycie droższych asortymentów zbożowych, jak również zwiększa się zainteresowanie konsumentów produktami prozdrowotnymi i wygodnymi w użyciu.
- ✓ Ponadto zwiększenie pozasurowcowych kosztów produkcji wywierało dodatkową presję na wzrost cen produktów zbożowych, zwłaszcza pieczywa.
- ✓ **W sierpniu 2019 r.** ceny detaliczne produktów zbożowych nadal rosły. Jedynie cena mąki uległa nieznacznemu obniżeniu (o 0,3% w porównaniu z lipcem br.).
- ✓ W sierpniu 2019 r. **cena pieczywa i produktów zbożowych** była o 6,6% wyższa niż przed rokiem. **Pieczywo** podrożało o **9,4%**, **mąka** o **8,0%**, a **makarony i produkty makaronowe** o **3,6%**.

Wskaźniki cen detalicznych wybranych produktów zbożowych (XII 2017 = 100)

Źródło: obliczenia Biura Analiz i Strategii KOWR na podstawie danych GUS.

Ceny (bez VAT) płacone dostawcom przez wybrane przedsiębiorstwa dokonujące zakupu zbóż według ZSRIR MRiRW

[zł/t]

Produkt	Cena				Zmiana ceny [w %] w odniesieniu do:		
	sierpień 2019	przed miesiącem	rok wcześniej	2 lata wcześniej	miesiąca	roku	2 lat
Pszemica konsumpcyjna	680	681	775	645	-0,1	-12,2	5,5
Żyto konsumpcyjne	557	574	623	550	-3,0	-10,7	1,2

[zł/t]

Produkt	Cena					Zmiana ceny [w %] w odniesieniu do:			
	16-22 września 2019	w poprzednim tygodniu	przed miesiącem	rok wcześniej	2 lata wcześniej	tygodnia	miesiąca	roku	2 lat
Pszemica konsumpcyjna	679	682	681	814	662	-0,3	-0,3	-16,5	2,6
Żyto konsumpcyjne	560	553	550	701	563	1,3	1,9	-20,1	-0,5

Ceny sprzedaży (bez VAT) mąki przez zakłady prowadzące przemiał ziarna zbóż według ZSRIR MRiRW

[zł/t]

Produkt	Cena				Zmiana ceny [w %] w odniesieniu do:		
	sierpień 2019	przed miesiącem	rok wcześniej	2 lata wcześniej	miesiąca	roku	2 lat
Mąka "Poznańska"	1 527	1 499	1 393	1 532	1,9	9,6	-0,3
Mąka pszenna typ 450	1 450	1 443	1 328	1 266	0,5	9,2	14,5
Mąka pszenna typ 500	1 664	1 678	1 597	1 586	-0,9	4,2	4,9

[zł/t]

Produkt	Cena					Zmiana ceny [w %] w odniesieniu do:			
	16-22 września 2019	w poprzednim tygodniu	przed miesiącem	rok wcześniej	2 lata wcześniej	tygodnia	miesiąca	roku	2 lat
Mąka "Poznańska"	1 575	1 549	1 513	1 383	1 562	1,7	4,1	13,9	0,9
Mąka pszenna typ 450	1 409	1 463	1 451	1 352	1 283	-3,7	-2,9	4,2	9,8
Mąka pszenna typ 500	1 667	1 669	1 583	1 618	1 578	-0,1	5,3	3,0	5,7

Ceny detaliczne produktów zbożowych według GUS

[zł]

Produkt	Cena				Zmiana ceny [w %] w odniesieniu do:		
	sierpień 2019	przed miesiącem	rok wcześniej	2 lata wcześniej	miesiąca	roku	2 lat
Mąka "Poznańska" 1 kg	2,73	2,73	2,53	2,51	0,0	7,9	8,8
Mąka pszenna 1 kg	2,59	2,58	2,37	2,33	0,4	9,3	11,2
Mąka żytnia 1 kg	3,54	3,67	3,42	3,53	-3,5	3,5	0,3
Chleb mieszany pszenno-żytni, zwykły 500 g	2,65	2,65	2,38	2,28	0,0	11,3	16,2
Makaron jajeczny "Lubella" 400 g	4,30	4,28	4,01	3,94	0,5	7,2	9,1
Makaron bezjajeczny 250 g	1,90	1,91	x	x	-0,5	x	x

Źródło: opracowano w Biurze Analiz i Strategii KOWR na podstawie danych GUS i ZSRIR MRiRW.

5. RYNEK RZEPAKU

5.1. Ocena sytuacji rynkowej

Ceny rzepaku i produktów jego przerobu na europejskim i krajowym rynku wyznaczają wyłącznie relacje popytowo-podażowe, przy bardzo niskiej ochronie zewnętrznej, bowiem import nasion i śrut oleistych z krajów trzecich odbywa się na warunkach bezcłowych, a przywóz olejów roślinnych obciążony jest relatywnie niskimi stawkami celnymi. Występuje silne powiązanie zmian cen rzepaku i produktów jego przerobu na krajowym rynku ze zmianami cen tych produktów na międzynarodowych rynkach, w tym szczególnie na rynku europejskim. Duże podmioty handlowe wyznaczają cenę zakupu rzepaku w oparciu o notowania jego cen na paryskiej giełdzie Matif (korygowane tzw. premią) i aktualny kurs złotego względem euro. Dlatego aprecjacja polskiej waluty względem euro przyczynia się do spadku cen rzepaku, a deprecjacja do ich wzrostu.

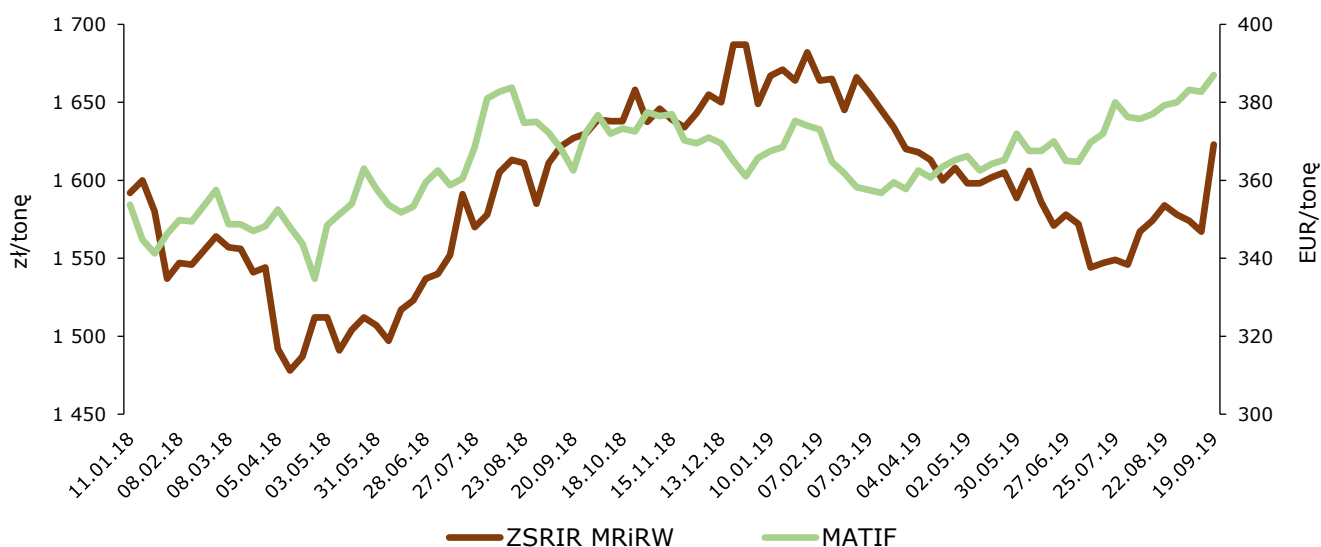
Na poziom cen rzepaku na międzynarodowych rynkach i w ślad za tym na rynku krajowym istotny wpływ mają wahania cen konkurencyjnej soi, z uwagi na dominującą jej pozycję w światowej produkcji, zużyciu i handlu nasionami oleistymi. Istotnym czynnikiem są też wahania cen ropy naftowej. Zmiana opłacalności produkcji biodiesla względem oleju napędowego może przekładać się na wzrosty lub spadki jego produkcji i w ślad za tym na zmiany popytu na olej rzepakowy, który jest kluczowym surowcem w krajowej produkcji biodiesla. Należy też zaznaczyć, iż działania spekulacyjne rynków finansowych mogą wpływać na nienaturalne wahania cen surowców rolnych, w tym rzepaku na międzynarodowych rynkach i oddziaływać na zmiany jego cen na krajowym rynku.

W sezonie 2019/2020, przy spadku światowych zbiorów nasion oleistych, w tym niższych zbiorach soi i rzepaku, ceny nasion oleistych na międzynarodowych rynkach i krajowym rynku będą wyższe niż w poprzednim sezonie. Skala wzrostu cen będzie niewielka, z uwagi na rekordowe zapasy nasion oleistych na globalnym rynku na początku sezonu oraz możliwy spadek popytu na soję ze strony Chin (największy importer soi, z około 60% udziałem w światowym handlu), w związku z rozprzestrzeniającym się w tym kraju ASF oraz napiętymi stosunkami handlowymi Chin ze Stanami Zjednoczonymi i nałożeniem 25% cła na amerykańską soję.

Przy silnym powiązaniu rynku krajowego z międzynarodowym, w tym szczególnie z rynkiem europejskim, ceny skupu rzepaku w Polsce mogą wykazywać powolny wzrost do końca pierwszego kwartału 2020 r. W dłuższej perspektywie ceny rzepaku, pomimo wahań związanych głównie ze zmiennością zbiorów, będą charakteryzowały się tendencją wzrostową, z uwagi na spodziewany dalszy wzrost popytu na olej rzepakowy, głównie ze strony sektora biopaliw, którego udział w krajowym zużyciu oleju rzepakowego wynosi już około 60%.

Według notowań Oil World, w sierpniu 2019 r. przeciętna cena rzepaku na rynku europejskim wyniosła 420 USD/t (cif Hamburg) i była o 0,7% wyższa niż przed miesiącem, ale nadal o 3,7% niższa niż przed rokiem. Olej rzepakowy (fob ex-mill Holandia) kosztował średnio 877 USD/t i był o 4,9% droższy niż przed miesiącem i o 2,8% droższy niż w sierpniu 2018 r.

Notowania cen rzepaku w kontraktach terminowych na giełdzie MATIF oraz cen (bez VAT) zakupu rzepaku w Polsce według ZSRIR MRiRW

Źródło: opracowanie Biura Analiz i Strategii KOWR na podstawie danych ZSRIR MRiRW, Rolpetrol i e-WGT.

5.2. Ceny zakupu (bez VAT) rzepaku według ZSRIR MRiRW

W ślad za wzrostem cen na rynku europejskim, ceny rzepaku w Polsce z tegorocznych zbiorów (szacowanych przez GUS na poziomie 2,3 mln ton, tj. o około 4% wyższym niż przed rokiem) nieznacznie wzrosły, ale nadal były niższe niż w sierpniu 2018 r.

- ✓ W sierpniu 2019 r. średnia cena rzepaku w kraju wyniosła **1 575 zł/t** i była o 2% wyższa niż w lipcu br., ale o 1% niższa niż rok wcześniej.
- ✓ W trzecim tygodniu września 2019 r. przeciętna cena rzepaku ukształtowała się na poziomie **1 623 zł/t**, o 2,5% wyższym niż przed miesiącem. Jednak w odniesieniu do notowań sprzed roku rzepak był nieznacznie (o 0,2%) tańszy.

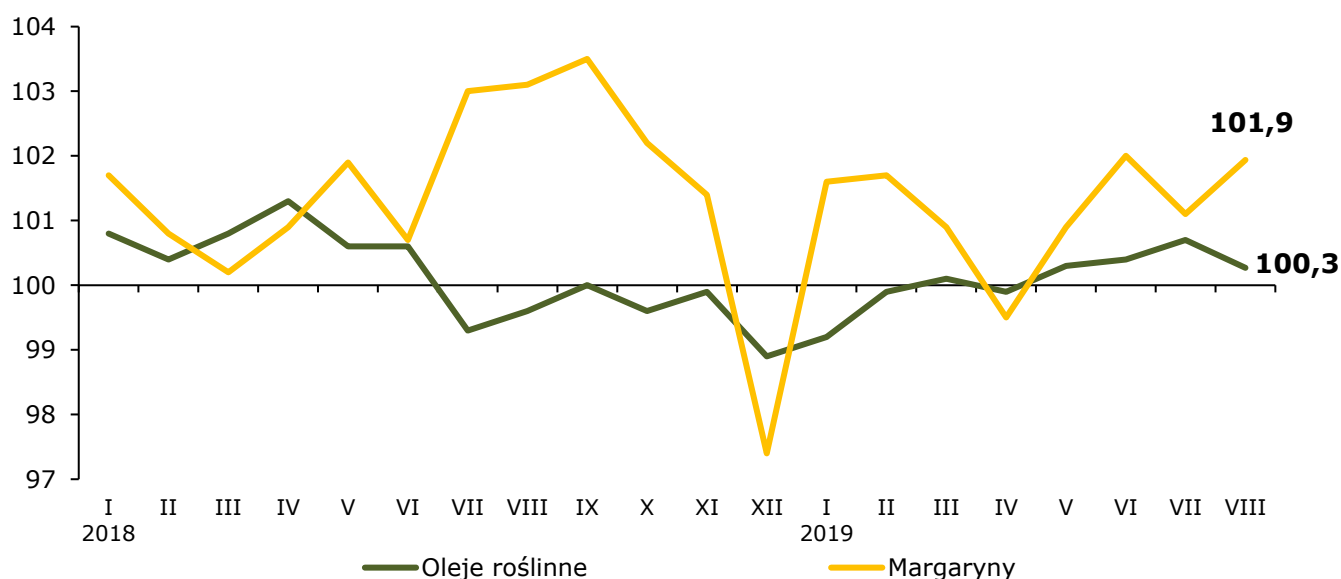
5.3. Ceny sprzedaży (bez VAT) oleju rzepakowego w zakładach tłuszczowych według ZSRIR MRiRW

- ✓ W zakładach tłuszczowych ceny zbytu oleju rzepakowego rafinowanego od kwietnia 2019 r., pomimo tygodniowych wahań, wykazują tendencję wzrostową. W sierpniu 2019 r. olej rzepakowy rafinowany zbywano po **3 430 zł/t**, tj. o 2% drożej niż miesiąc wcześniej i o 5% drożej niż w sierpniu 2018 r.
- ✓ W dniach 16–22 września 2019 r. cena oleju rzepakowego rafinowanego wyniosła **3 531 zł/t** i była o 4% wyższa niż przed miesiącem oraz o 8% wyższa niż przed rokiem.

5.4. Zmiany cen detalicznych według GUS

- ✓ W pierwszych ośmiu miesiącach 2019 r. na rynku tłuszczów roślinnych miały miejsce wahania cen detalicznych margaryn, przy systematycznym, powolnym wzroście cen olejów roślinnych (wyjątkiem był spadek ich cen w kwietniu i sierpniu). Od grudnia 2018 r. do sierpnia 2019 r. ceny margaryn wzrosły średnio o 4,8%, a olejów roślinnych o 1,4%.
- ✓ Pomimo wzrostu, w sierpniu 2019 r. ceny margaryn były średnio o 1,1% niższe niż w sierpniu 2018 r., a ceny olejów roślinnych były o 0,7% wyższe (w okresie od stycznia do czerwca 2019 r. ceny olejów roślinnych były niższe w relacji r/r). Według danych GUS w sierpniu 2019 r. konsumenci za olej rzepakowy płacili **6,27 zł/litr**, tj. o 1% mniej niż przed miesiącem, ale o 4% więcej niż przed rokiem.
- ✓ W pierwszych ośmiu miesiącach 2019 r., w porównaniu z analogicznym okresem poprzedniego roku, średnie ceny margaryn i olejów roślinnych były niższe odpowiednio o 0,4% i 0,3%.

Wskaźniki cen detalicznych tłuszczów roślinnych
(XII 2017 = 100)

Źródło: obliczenia Biura Analiz i Strategii KOWR na podstawie danych GUS.

Ceny (bez VAT) płacone dostawcom przez przedsiębiorstwa dokonujące zakupu rzepaku według ZSRIR MRiRW

[zł/t]

Produkt	Cena				Zmiana ceny [w %] w odniesieniu do:		
	sierpień 2019	przed miesiącem	rok wcześniej	2 lata wcześniej	miesiąca	roku	2 lat
Rzepak	1 575	1 548	1 597	1 572	1,7	-1,4	0,2

[zł/t]

Produkt	Cena					Zmiana ceny [w %] w odniesieniu do:			
	16-22 września 2019	w poprzednim tygodniu	przed miesiącem	rok wcześniej	2 lata wcześniej	tygodnia	miesiąca	roku	2 lat
Rzepak	1 623	1 567	1 584	1 627	1 585	3,6	2,5	-0,2	2,4

Ceny sprzedaży (bez VAT) oleju rzepakowego w zakładach tłuszczowych według ZSRIR MRiRW

[zł/t]

Produkt	Cena				Zmiana ceny [w %] w odniesieniu do:		
	sierpień 2019	przed miesiącem	rok wcześniej	2 lata wcześniej	miesiąca	roku	2 lat
Olej rzepakowy rafinowany	3 430	3 359	3 267	3 471	2,1	5,0	-1,2

[zł/t]

Produkt	Cena					Zmiana ceny [w %] w odniesieniu do:			
	16-22 września 2019	w poprzednim tygodniu	przed miesiącem	rok wcześniej	2 lata wcześniej	tygodnia	miesiąca	roku	2 lat
Olej rzepakowy rafinowany	3 531	3 457	3 386	3 260	3 497	2,1	4,3	8,3	1,0

Ceny detaliczne według GUS

[zł]

Produkt	Cena				Zmiana ceny [w %] w odniesieniu do:		
	sierpień 2019	przed miesiącem	rok wcześniej	2 lata wcześniej	miesiąca	roku	2 lat
Olej jadalny rzepakowy, krajowy, w butelce 1 litr	6,27	6,32	6,04	6,16	-0,8	3,8	1,8

Źródło: opracowano w Biurze Analiz i Strategii KOWR na podstawie danych GUS i ZSRIR MRiRW.

6. RYNEK PRODUKTÓW MLECZNYCH

6.1. Ocena sytuacji rynkowej

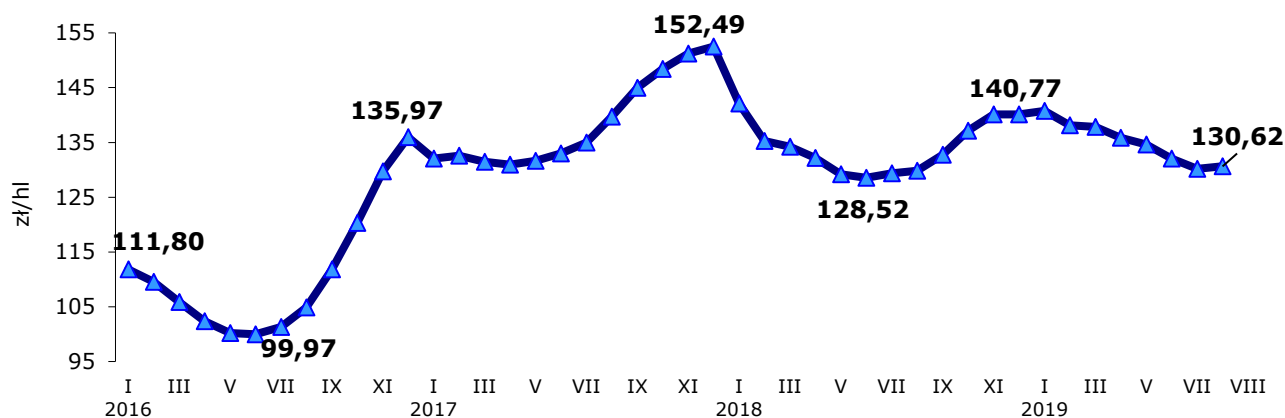
Rynek mleka i produktów mlecznych w Polsce charakteryzuje się samowystarczalnością na poziomie około 124%, a to oznacza, że produkcja mleka surowego jest większa od zapotrzebowania rynku wewnętrznego i znaczna jej część jest sprzedawana na rynkach zewnętrznych. W konsekwencji ceny surowca i produktów mlecznych w kraju są silnie skorelowane z cenami na rynku światowym, które charakteryzują się około dwuletnim cyklem koniunkturalnym. Poza wahaniami koniunkturalnymi ceny wykazują także wahania sezonowe, które są determinowane zmiennością podaży surowca (dostaw do przemysłu mleczarskiego). W okresie wiosenno-letnim zwiększa się produkcja i dostawy surowca do przemysłu (na skutek wzrostu zasobów pasz objętościowych), w efekcie następuje sezonowy spadek cen. W okresie zimowym spadkowi dostaw mleka towarzyszy wzrost cen.

W pierwszym półroczu 2019 r., w porównaniu z analogicznym okresem 2018 r., wzrosło pogłowie krów ogółem, ale pogłowie krów mlecznych nieznacznie (o 0,5%) spadło. Uwzględniając zmiany pogłowia i mleczności przewiduje się, że w 2019 r. produkcja mleka wyniesie 14,1 mld litrów i będzie o około 2% większa niż w 2018 r. Systematycznie zwiększa się udział kanałów rynkowych w rozdysponowaniu produkcji, gdyż spada zużycie w gospodarstwach rolnych. W okresie styczeń–sierpień 2019 r. skup mleka osiągnął poziom 8,0 mld litrów, o 2,3% wyższy niż w porównywalnym okresie poprzedniego roku.

W sierpniu 2019 r. światowe ceny trwałych produktów mlecznych (m.in. masło, mleko w proszku, sery dojrzewające, serwatka) nieznacznie wzrosły w porównaniu z poprzednim miesiącem (FAO Dairy Price Index, Global Dairy Trade). Ceny poszczególnych produktów wykazują zróżnicowane tendencje. Ceny mleka chudego w proszku i serów dojrzewających wzrastają, ale spadają ceny masła.

Przedstawione uwarunkowania podażowo-popytowe znajdują swoje odzwierciedlenie w cenach na rynku krajowym. Nieznaczny wzrost cen skupu mleka w sierpniu 2019 r. sugeruje, że rozpoczął się sezonowy wzrost cen. Jednak są one znacznie niższe niż przed dwoma laty, co jest potwierdzeniem dwuletnich wahań koniunkturalnych.

Ceny skupu mleka w Polsce w latach 2016-2019

Źródło: obliczenia Biura Analiz i Strategii KOWR na podstawie danych GUS.

Ceny zbytu produktów mlecznych wykazują analogiczne tendencje, jak ceny na rynku światowym. Spadek cen zbytu masła jest wynikiem mniejszego popytu na tłuszcz mleczny na świecie i w konsekwencji mniejszego eksportu. Ceny zbytu serów dojrzewających wprawdzie wzrosły, ale był to efekt rosnącego popytu na rynku wewnętrznym, w tym w szczególności we wtórnym przetwórstwie żywności i kanałach HoReCa. Eksport serów i twarogów zmniejszył się pierwszy raz od wielu lat, ale ceny transakcyjne były wysokie, co także stymulowało wzrost cen w kraju.

Ceny detaliczne produktów mlecznych wykazywały niewielkie zmiany, podobnie jak ceny zbytu. Ceny detaliczne artykułów białkowych (sery twarogowe, mleko w proszku, kefir) wzrosły, podczas gdy ceny artykułów tłuszczowych (masło, ser topiony) znacząco spadły.

Przewiduje się, że w kolejnych miesiącach 2019 r. utrzymają się dotychczasowe tendencje cenowe, ale należy uwzględnić ich sezonowy wzrost, w szczególności na etapie produkcji w rolnictwie oraz w zbyciu produktów przemysłu mleczarskiego. Uwarunkowania podażowo-popytowe na rynku krajowym nie ulegną większym zmianom, a to oznacza, że ich wpływ na ceny krajowe będzie relatywnie niewielki. Większą rolę będą odgrywały zmiany cen na rynku międzynarodowym.

6.2. Ceny skupu (bez VAT) mleka surowego według GUS

- ✓ W Polsce ceny skupu **mleka surowego** od lutego do lipca 2019 r. wykazywały tendencję spadkową, ale były wyższe niż rok wcześniej. **W sierpniu 2019 r.** mleko w skupie nieznacznie podrożało. Krajowi dostawcy za surowiec przeciętnie uzyskiwali **130,62 zł/hl**, o 0,4% więcej niż miesiąc wcześniej i o około 1% więcej niż w sierpniu 2018 r.
- ✓ Analitycy KOWR przewidują, że do końca 2019 r. ceny skupu mleka surowego mogą być zbliżone do poziomu cen notowanego w tym samym okresie 2018 r., tj. 132–140 zł/hl.

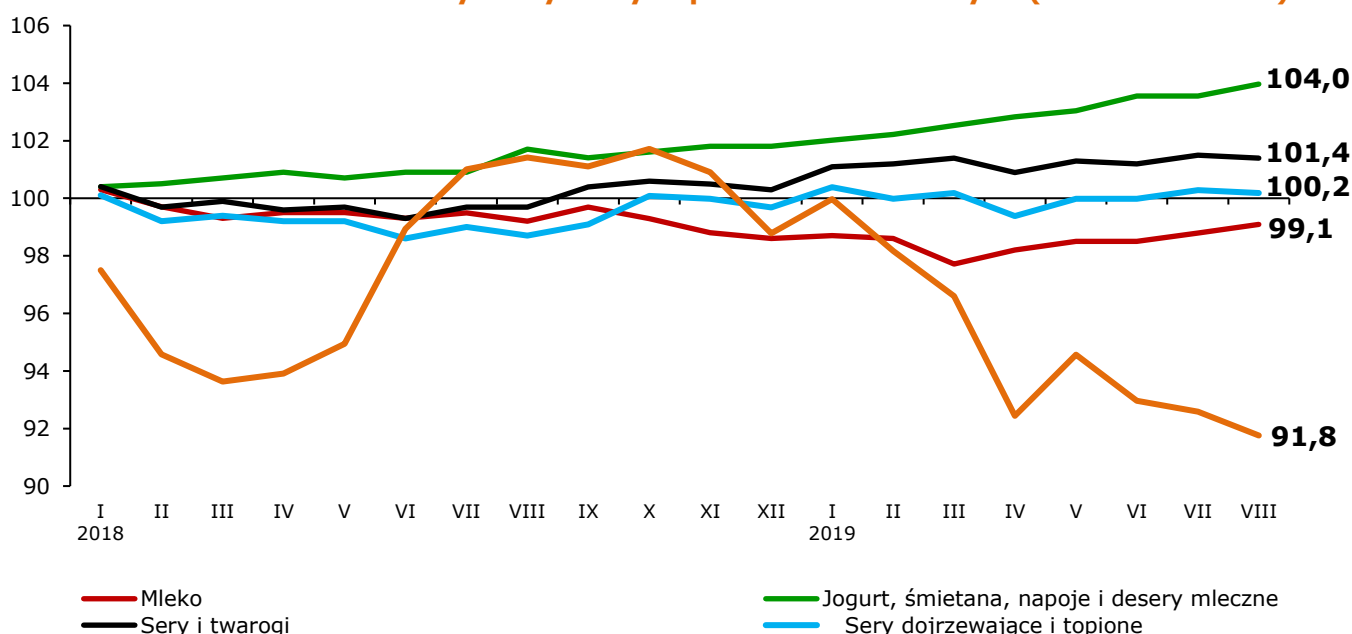
6.3. Ceny sprzedaży (bez VAT) produktów mlecznych według ZSRIR MRiRW

- ✓ **W dniach 16–22 września 2019 r.** ceny zbytu **kefiru, śmietany i śmietanki** oraz **jogurtu naturalnego** były niższe niż przed miesiącem odpowiednio o 0,5%, 1% i 7%. W porównaniu z cenami sprzed roku śmietana i śmietanka była tańsza o 1%, a jogurt naturalny – o 5%, podczas gdy kefir był nieznacznie (o 0,5%) droższy. Cena **mleka spożywczego UHT** w trzecim tygodniu września br. była o 1% wyższa niż miesiąc wcześniej i o około 2% wyższa niż przed rokiem.
- ✓ Na rynku krajowym w połowie sierpnia 2019 r. zahamowana została spadkowa tendencja cen **masła**. **W trzecim tygodniu września 2019 r.** wytwórcy za **masło konfekcjonowane** uzyskiwali **18,14 zł/kg** (3,63 zł za 200 gram), o 9% więcej niż przed miesiącem. Jednak w odniesieniu do porównywalnego okresu sprzed roku masło konfekcjonowane było tańsze o 25,5%.
- ✓ Od początku 2019 r. ceny zbytu serów podpuszczkowych dojrzewających Edamski i Gouda ulegają wahaniom. **W dniach 16–22 września 2019 r. ser Gouda** zbywano po **13,42 zł/kg**, o blisko 4% drożej niż miesiąc wcześniej i o ponad 1% drożej niż przed rokiem. Cena **sera Edamskiego**, tak jak przed miesiącem, wyniosła **12,70 zł/kg**. Był to poziom o ponad 4% niższy niż w porównywalnym okresie września 2018 r.

6.4. Zmiany cen detalicznych według GUS

- ✓ Od początku 2019 r. krajowe ceny detaliczne mlecznych produktów galanteryjnych utrzymują się na poziomie nieco wyższym niż w 2018 r. Do wzrostu cen przyczynił się większy niż w 2018 r. eksport m.in. jogurtów i napojów mlecznych oraz serów niedojrzewających, a także obserwowany w okresie letnim 2019 r. zwiększony popyt na produkty mleczne. **W okresie I–VIII 2019 r.** jogurty, śmietana, napoje i desery mleczne były o 2,2% droższe niż w porównywalnym okresie 2018 r. Sery i twarogi podrożały o 1,6%, w tym sery dojrzewające i topione – o 0,8%.
- ✓ Tendencję spadkową wykazywały natomiast detaliczne ceny **mleka** – w okresie pierwszych ośmiu miesięcy 2019 r. były one o 0,9% niższe niż przed rokiem.
- ✓ Obniżki cen **masła** na rynku światowym (na skutek ograniczonego popytu) przyczyniły się do spadku krajowych cen tego tłuszczu. W sierpniu 2019 r. **cena detaliczna masła** była o 9,6% niższa niż w sierpniu 2018 r. W okresie od stycznia do sierpnia 2019 r. **masło w detalu potaniało o 2,2%**.

Wskaźniki cen detalicznych wybranych produktów mlecznych (XII 2017 = 100)

Źródło: obliczenia Biura Analiz i Strategii KOWR na podstawie danych GUS.

Ceny skupu (bez VAT) mleka surowego według GUS

[zł/hl]

Produkt	Cena				Zmiana ceny [w %] w odniesieniu do:		
	sierpień 2019	przed miesiącem	rok wcześniej	2 lata wcześniej	miesiąca	roku	2 lat
Mleko surowe	130,62	130,16	129,83	139,70	0,4	0,6	-6,5

Ceny sprzedaży (bez VAT) produktów mlecznych według ZSRIR MRiRW

[zł/kg]

Produkt	Cena				Zmiana ceny [w %] w odniesieniu do:		
	sierpień 2019	przed miesiącem	rok wcześniej	2 lata wcześniej	miesiąca	roku	2 lat
Mleko spożywcze UHT	1,90	1,90	1,85	1,94	0,0	2,5	-1,9
Jogurt naturalny	4,47	4,39	4,55	4,26	1,7	-1,7	5,0
Kefir	2,79	2,72	2,69	2,63	2,7	3,8	6,2
Śmietana i śmietanka	6,84	6,77	6,79	6,37	1,0	0,7	7,3
Masło Ekstra konfekcjonowane	16,59	17,05	24,11	25,38	-2,7	-31,2	-34,6
Ser dojrzewający "Edamski"	12,80	12,56	12,71	14,70	1,9	0,7	-12,9
Ser dojrzewający "Gouda"	13,08	12,95	12,84	14,55	1,0	1,9	-10,1

[zł/kg]

Produkt	Cena					Zmiana ceny [w %] w odniesieniu do:			
	16-22 września 2019	w poprzednim tygodniu	przed miesiącem	rok wcześniej	2 lata wcześniej	tygodnia	miesiąca	roku	2 lat
Mleko spożywcze UHT	1,91	1,90	1,89	1,88	1,97	0,7	1,1	1,6	-2,9
Jogurt naturalny	4,16	4,29	4,48	4,37	4,40	-3,1	-7,2	-4,9	-5,5
Kefir	2,72	2,72	2,74	2,71	2,65	0,2	-0,5	0,5	2,9
Śmietana i śmietanka	6,79	6,86	6,84	6,85	6,86	-1,1	-0,9	-0,9	-1,0
Masło Ekstra konfekcjonowane	18,14	17,60	16,70	24,35	26,99	3,1	8,6	-25,5	-32,8
Ser dojrzewający "Edamski"	12,70	12,66	12,70	13,29	14,66	0,3	0,0	-4,4	-13,4
Ser dojrzewający "Gouda"	13,42	13,49	12,94	13,23	14,57	-0,5	3,7	1,4	-7,9

Ceny detaliczne produktów mlecznych według GUS

[zł]

Produkt	Cena				Zmiana ceny [w %] w odniesieniu do:		
	sierpień 2019	przed miesiącem	rok wcześniej	2 lata wcześniej	miesiąca	roku	2 lat
Mleko krowie o zawartości tłuszczu 0,5%-2,5%, o przedłużonym okresie trwałości (UHT), w opakowaniu kartonowym 1 litr	2,57	2,55	2,56	2,63	0,8	0,4	-2,3
Masło o zawartości tłuszczu 82-83%, "Extra", bez dodatków, w kostce 200 g	5,68	5,74	6,66	6,37	-1,0	-14,7	-10,8
Ser twarogowy tłusty 1 kg	14,37	14,30	14,07	14,07	0,5	2,1	2,1
Ser dojrzewający "Gouda" 1 kg	21,24	21,12	20,22	21,32	0,6	5,0	-0,4
Ser topiony z dodatkami (np. ziola, szynka) 100 g	1,95	1,97	2,13	2,02	-1,0	-8,5	-3,5
Jogurt naturalny 400 g	2,69	2,70	2,60	2,88	-0,4	3,5	-6,6
Kefir 400 g	2,07	2,05	1,98	2,03	1,0	4,5	2,0
Śmietana o zawartości tłuszczu 18% 200 g	1,89	1,87	1,85	1,71	1,1	2,2	10,5
Śmietanka o zawartości tłuszczu 30% (kremówka) 500 ml	7,02	7,01	6,90	6,35	0,1	1,7	10,6

Źródło: opracowano w Biurze Analiz i Strategii KOWR na podstawie danych GUS i ZSRIR MRiRW.

7. RYNEK WIEPRZOWINY

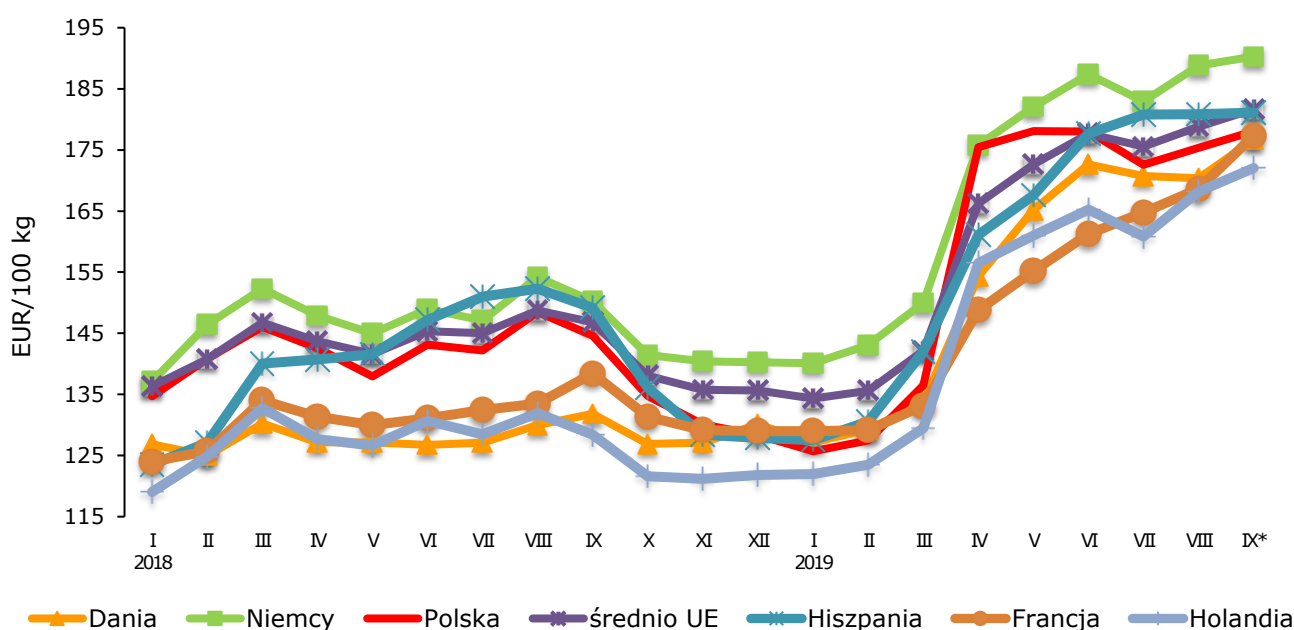
7.1. Ocena sytuacji rynkowej

Od akcesji Polski do Unii Europejskiej ceny trzody chlewnej w kraju zależą od średniej ceny unijnej oraz kursu złotego względem euro. Ceny w Polsce są zazwyczaj o 2–3% niższe lub o tyle samo wyższe od średniej ceny w UE–28.

Od kwietnia 2019 r. ceny skupu trzody chlewnej wykazują tendencję rosnącą. Ich wzrost jest następstwem spadku pogłowia i ubojów trzody w UE oraz wzrostu popytu na wieprzowinę na rynku światowym. W grudniu 2018 r. pogłowie trzody w UE–28 było o 1,2% mniejsze niż rok wcześniej. Spadek pogłowia nastąpił w większości krajów liczących się w produkcji trzody. W Niemczech pogłowie zmniejszyło się o 4,1%, w Danii o 1,5%, w Holandii o 2,9%, a w Polsce o 7,4%. Ogłoszone przez niektóre kraje wyniki badania stanu pogłowia z połowy 2019 r. (maj/czerwiec) wskazują na kontynuację tego spadku. W Danii pogłowie trzody było o 2,5% mniejsze niż przed rokiem, w tym loch prośnych o 3,2% mniejsze, a w Niemczech odpowiednio o 3,7% i 4,6% mniejsze. W Polsce spadek pogłowia wyniósł 8,9%, w tym loch prośnych – 9,1%. W wyniku redukcji pogłowia postępuje spadek ubojów. W pierwszym półroczu 2019 r. uboje trzody w UE–28 zmniejszyły się w relacji rocznej o 1,8%, w tym w Niemczech o 4,2%, w Danii o 6,8%, a w Polsce o 5,5%.

Drugim nie mniej ważnym czynnikiem wpływającym na wzrost cen trzody jest pojawienie się wirusa ASF w Chinach i innych krajach azjatyckich. Przyczynia się to do wzrostu popytu na wieprzowinę zgłaszanego przez te kraje, a w związku z tym wzrostu jej eksportu, między innymi z krajów Unii Europejskiej. W okresie styczeń–lipiec 2019 r. eksport produktów wieprzowych z UE–28 do krajów trzecich był o 15,7% większy niż w analogicznym okresie 2018 r. Ocenia się, że w ostatnim kwartale 2019 r. ceny trzody chlewnej sezonowo się obniżą, ale ich poziom będzie nadal o około 20% wyższy niż rok wcześniej. W ślad za tym wyższe będą ceny detaliczne.

Ceny rynkowe żywca wieprzowego klasy E w wybranych krajach UE według masy poubojowej schłodzonej

*średnia z trzech tygodni września 2019 r.

Źródło: obliczenia Biura Analiz i Strategii KOWR na podstawie danych Komisji Europejskiej.

7.2. Ceny zakupu (bez VAT) żywca wieprzowego według ZSRIR MRiRW

Wzrost cen zakupu trzody chlewnej wpływa na wzrost cen sprzedaży i cen detalicznych wieprzowiny.

- ✓ W sierpniu 2019 r. krajowi dostawcy uzyskiwali za **żywiec wieprzowy** przeciętnie **5,85 zł/kg**, o 5% więcej niż miesiąc wcześniej oraz o 21% więcej niż w sierpniu 2018 r.
- ✓ W dniach **16–22 września 2019 r. ceny zakupu żywca wieprzowego** kształtowały się na poziomie **5,93 zł/kg** wobec 5,94 zł/kg przed miesiącem. Jednocześnie były one o 28% wyższe niż przed rokiem.

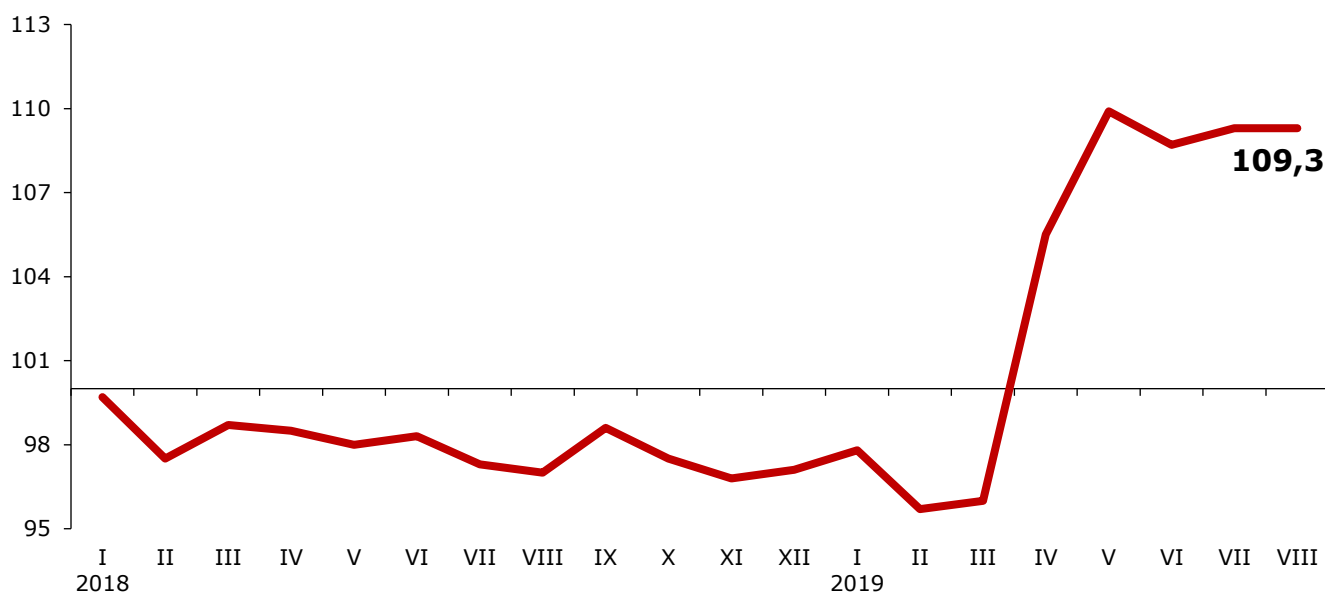
7.3. Ceny sprzedaży (bez VAT) produktów wieprzowych według ZSRIR MRiRW

- ✓ W dniach **16–22 września 2019 r.** zakłady mięsne sprzedawały **półtusze wieprzowe** średnio po **8,50 zł/kg**, o 2% taniej niż przed miesiącem, ale o 23,5% drożej w odniesieniu do notowań sprzed roku.
- ✓ W trzecim tygodniu września 2019 r. cena **schabu środkowego z kością** ukształtowała się na poziomie nieco niższym (o 5 gr/kg) niż przed miesiącem i średnio wyniosła **12,46 zł/kg**. Jednocześnie ten rodzaj mięsa był o 9% droższy niż przed rokiem. **Za 1 kg szynki gotowanej** zakłady mięsne uzyskiwały przeciętnie **19,17 zł**. Było to o 2% mniej niż przed miesiącem, ale o 12% więcej niż w porównywalnym okresie 2018 r.

7.4. Zmiany cen detalicznych według GUS

- ✓ Mniejsza podaż wieprzowiny na wspólnotowym rynku w 2019 r. oraz wzrost popytu na to mięso, zwłaszcza w krajach azjatyckich i związany z tym wzrost eksportu z UE, mają wpływ na wzrost cen detalicznych produktów wieprzowych w Polsce.
- ✓ W sierpniu 2019 r., w odniesieniu do lipca br., przeciętna cena detaliczna **mięsa wieprzowego** nie uległa zmianie, ale była **o 12,8% wyższa** niż w sierpniu 2018 r.
- ✓ Cena detaliczna **schabu środkowego bez kości** wyniosła **19,17 zł/kg** i była o 12,8% wyższa niż przed rokiem, **szynki gotowanej** o 6,6% wyższa (**28,78 zł/kg**), **mięsa wieprzowego bez kości (łopatki)** o 22,6% wyższa (**15,56 zł/kg**), a **połędwicy sopockiej** o 11,7% wyższa (**25,25 zł/kg**).

Wskaźniki cen detalicznych mięsa wieprzowego (XII 2017 = 100)

Źródło: obliczenia Biura Analiz i Strategii KOWR na podstawie danych GUS.

Cena zakupu (bez VAT) żywca wieprzowego według ZSRIR MRiRW

[zł/kg]

Produkt	Cena				Zmiana ceny [w %] w odniesieniu do:		
	sierpień 2019	przed miesiącem	rok wcześniej	2 lata wcześniej	miesiąca	roku	2 lat
Żywiec wieprzowy*	5,85	5,60	4,84	5,51	4,6	20,9	6,3

[zł/kg]

Produkt	Cena					Zmiana ceny [w %] w odniesieniu do:			
	16-22 września 2019	w poprzednim tygodniu	przed miesiącem	rok wcześniej	2 lata wcześniej	tygodnia	miesiąca	roku	2 lat
Żywiec wieprzowy*	5,93	5,90	5,94	4,62	5,23	0,4	-0,2	28,1	13,3

* Cena zakupu żywca wieprzowego klas S-P razem została obliczona na podstawie cen za świnie wg masy poubojowej ciepłej (MPC) i przeliczona przy użyciu przelicznika GUS wynoszącego 0,78.

Ceny sprzedaży (bez VAT) elementów wieprzowych według ZSRIR MRiRW

[zł/kg]

Produkt	Cena				Zmiana ceny [w %] w odniesieniu do:		
	sierpień 2019	przed miesiącem	rok wcześniej	2 lata wcześniej	miesiąca	roku	2 lat
Półtusze wieprzowe	8,54	8,13	7,04	7,84	5,0	21,2	8,9
Schab środkowy z kością	12,34	12,34	11,50	12,31	0,0	7,3	0,2
Szynka gotowana	19,22	18,92	17,05	17,59	1,6	12,7	9,3

[zł/kg]

Produkt	Cena					Zmiana ceny [w %] w odniesieniu do:			
	16-22 września 2019	w poprzednim tygodniu	przed miesiącem	rok wcześniej	2 lata wcześniej	tygodnia	miesiąca	roku	2 lat
Półtusze wieprzowe	8,50	8,51	8,70	6,88	7,60	-0,1	-2,3	23,5	11,9
Schab środkowy z kością	12,46	12,47	12,51	11,47	12,23	-0,1	-0,4	8,7	1,9
Szynka gotowana	19,17	19,21	19,50	17,11	17,76	-0,2	-1,7	12,1	8,0

Ceny detaliczne produktów wieprzowych według danych GUS

[zł/kg]

Produkt	Cena				Zmiana ceny [w %] w odniesieniu do:		
	sierpień 2019	przed miesiącem	rok wcześniej	2 lata wcześniej	miesiąca	roku	2 lat
Schab środkowy bez kości	19,17	19,37	17,00	17,88	-1,0	12,8	7,2
Szynka gotowana	28,78	28,64	26,99	25,75	0,5	6,6	11,8
Mięso wieprzowe bez kości - łopatka	15,56	15,43	12,69	13,86	0,8	22,6	12,3
Połówka "Sopocka"	25,25	24,89	22,60	22,57	1,4	11,7	11,9

Źródło: opracowano w Biurze Analiz i Strategii KOWR na podstawie danych GUS i ZSRIR MRiRW.

8. RYNEK DROBIU I JAJ

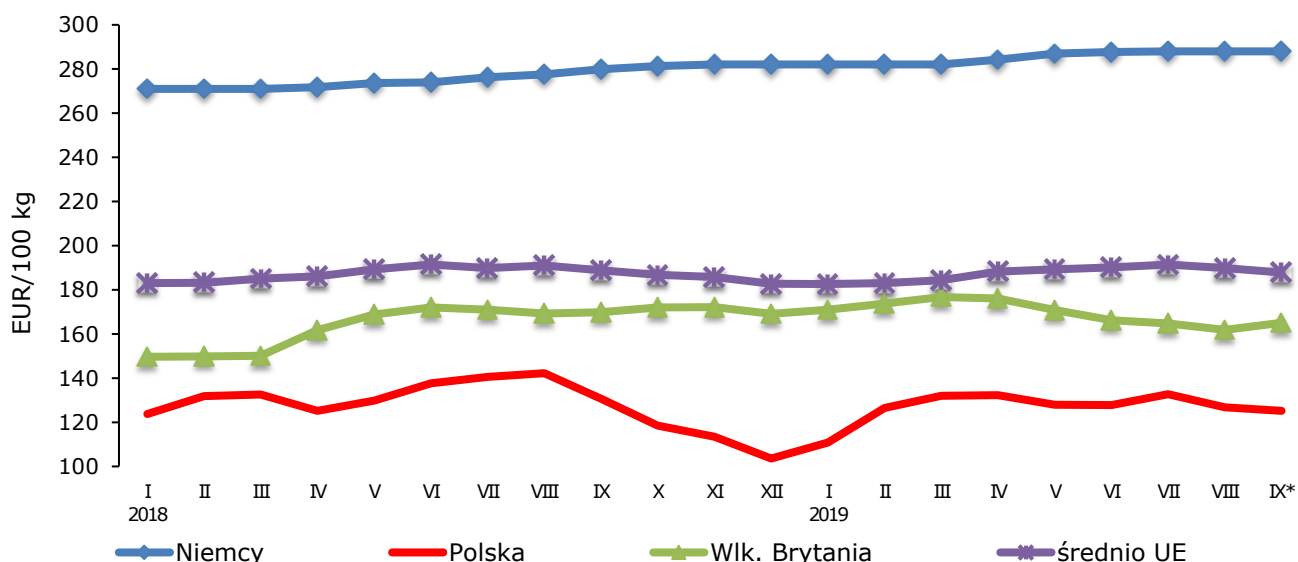
8.1. Ocena sytuacji rynkowej

Sytuacja podażowo-popytowa na rynku krajowym drobiarskim w pierwszym kwartale 2019 r. determinowana była wolniejszym wzrostem mocy wytwórczych w zakładach produkujących żywca w stosunku do popytu eksportowego. W pierwszym kwartale br. zakłady drobiarskie wyprodukowały o 8,1% więcej mięsa drobiowego niż przed rokiem, podczas gdy eksport wzrósł o ponad 11%. Wyższe tempo wzrostu eksportu niż krajowej produkcji stymulowało wzrost cen skupu żywca drobiowego.

W drugim i trzecim kwartale 2019 r. ceny skupu kurcząt brojlerów wykazywały niewielkie tygodniowe zmiany i zgodnie z danymi ZSRIR MRiRW kształtowały się w przedziale 3,45–3,56 zł/kg. Od końca maja do połowy września 2019 r. ceny kurcząt brojlerów uzyskiwane w skupie były przeważnie niższe niż w analogicznych okresach 2018 r. Sytuacja ta wynikała prawdopodobnie z wolniejszej dynamiki wzrostu eksportu drobiu w 2019 r. w stosunku do sytuacji sprzed roku.

Według wstępnych danych Ministerstwa Finansów w okresie od stycznia do lipca 2019 r. z Polski wyeksportowano 920 tys. ton żywca, mięsa, podrobów i przetworów drobiowych (w wadze produktu), tj. o około 9% więcej niż w analogicznym okresie 2018 r. Dynamika wzrostu eksportu w okresie pierwszych siedmiu miesięcy br. była znacznie wolniejsza niż w tym samym okresie 2018 r., gdy wyniosła ponad 18%. Tuszki kurcząt brojlerów są nadal konkurencyjne cenowo na rynku UE. W okresie styczeń–sierpień 2019 r. krajowa cena tuszek kurcząt brojlerów (65%) była o 28–39% niższa od średniej ceny w UE.

Ceny zbytu tuszek kurcząt brojlerów (z szyjami) w UE

*średnia z trzech tygodni września 2019 r.

Źródło: obliczenia Biura Analiz i Strategii KOWR na podstawie danych Komisji Europejskiej.

W okresie pierwszych ośmiu miesięcy 2019 r. opłacalność chowu kurcząt pogorszyła się w porównaniu z analogicznym okresem roku poprzedniego. Ponadto pogorszeniu opłacalności towarzyszą trochę gorsze uwarunkowania eksportu, większa produkcja żywca kurczącego w większości krajów UE. Po skandalu związanym z fałszowaniem mięsa, Brazylia odzyskuje swoje rynki, a jednocześnie Ukraina i Tajlandia zwiększyły wywóz do krajów UE. W bieżącym roku poprawiła się opłacalność chowu indyków w porównaniu z analogicznym okresem roku poprzedniego. Dodatkowo wyższej opłacalności chowu towarzyszą lepsze uwarunkowywania w eksporcie mięsa indyczego, przy niższej produkcji w krajach UE.

8.2. Ceny zakupu (bez VAT) żywca drobiowego według ZSRIR MRiRW

- ✓ W sierpniu 2019 r. cena zakupu **kurcząt brojlerów** przeciętnie wynosiła **3,51 zł/kg** wobec 3,52 zł/kg w lipcu br. Jednocześnie żywiec kurzy był o 6% tańszy niż przed rokiem. Za **żywiec indycki** płacono **5,68 zł/kg**, o 1% więcej niż przed miesiącem oraz o 18% więcej niż przed rokiem.
- ✓ W dniach 16–22 września 2019 r. ceny zakupu **kurcząt brojlerów** kształtowały się na poziomie **3,48 zł/kg**, o 1% niższym niż przed miesiącem, a **indyków** – **5,79 zł/kg**, o 2% wyższym niż w porównywalnym tygodniu sierpnia br. W odniesieniu do cen sprzed roku kurczęta brojlery potaniały o 4%, a indyki podrożały o 10%.

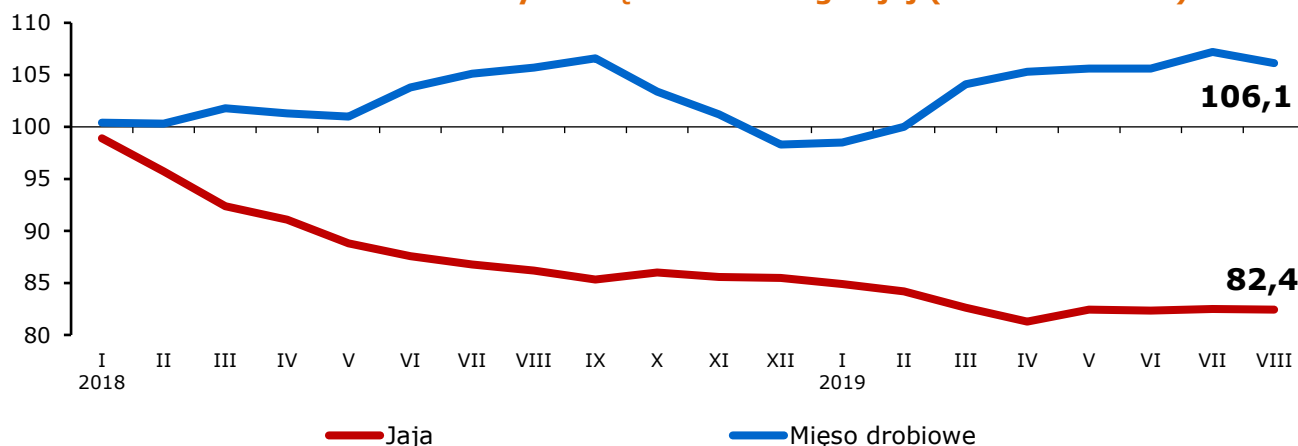
8.3. Ceny sprzedaży (bez VAT) produktów drobiowych według ZSRIR MRiRW

- ✓ W sierpniu 2019 r. **tuszki kurcząt patroszonych z szyjami** sprzedawano średnio po **5,52 zł/kg**, o 1% taniej niż przed miesiącem oraz o 9% taniej niż w sierpniu 2018 r. Cena **tuszek indyków patroszonych** przeciętnie wynosiła **9,01 zł/kg** i była o 1% niższa niż w lipcu br., ale o 12% wyższa w odniesieniu do notowań sprzed roku.
- ✓ W dniach 16–22 września 2019 r. zakłady drobiarskie zbywały **tuszki kurcząt patroszonych z szyjami** średnio po **5,24 zł/kg**, o 7% taniej niż przed miesiącem oraz o 4% taniej niż przed rokiem. Cena **tuszek indyków patroszonych** ukształtowała się na poziomie **9,16 zł/kg**, o 2% wyższym niż przed miesiącem oraz o 5,5% wyższym niż w analogicznym okresie 2018 r.
- ✓ W sierpniu 2019 r. zmiany cen elementów z kurczaka i indyka były różnokierunkowe w porównaniu z lipcem 2019 r. Najbardziej potaniały **udźce z indyka** – o 6,0%, do **9,46 zł/kg** i **nogi z kurczaka** – o 4,3%, do **5,98 zł/kg**. Najbardziej podrożały **filety z piersi indyka** – o 4,2%, do **20,60 zł/kg** i **uda z kurczaka** – o 0,8%, do **5,79 zł/kg**. Cena **ćwiartek z kurczaka** obniżyła się o 1,6%, do **4,19 zł/kg**, a **filetów z piersi kurczaka** – o 1,5%, do **13,64 zł/kg**. Cena **podudzi z kurczaka** była o 0,6% wyższa niż przed miesiącem i wyniosła **5,54 zł/kg**, a **podudzi z indyka** wzrosła o 0,3%, do **5,59 zł/kg**. Jednocześnie ceny większości elementów drobiowych były wyższe niż przed rokiem (ćwiartek z kurczaka o 15,7%, nóg z kurczaka o 10,1%, podudzi z kurczaka o 0,2%, filetów z piersi indyka o 25,7%, udźców z indyka o 14,1% i podudzi z indyka o 23,5%). W tym czasie filety z piersi kurczaka potaniały o 13,6%, a uda z kurczaka – o 0,8%.
- ✓ W trzecim tygodniu września 2019 r., w odniesieniu do analogicznego tygodnia sierpnia br., podrożały następujące elementy drobiowe: **udźce z indyka** – o 9%, do **10,23 zł/kg**, **filety z piersi indyka** – o 2%, do **21,29 zł/kg**, **podudzia z indyka** – o 2%, do **5,77 zł/kg** i **uda z kurczaka** – o 0,2%, do **5,78 zł/kg**. Jednocześnie potaniały: **nogi z kurczaka** – o 10%, do **5,53 zł/kg**, **podudzia z kurczaka** – o 3%, do **5,42 zł/kg**, **ćwiartki z kurczaka** i **filety z piersi kurczaka** – o 2%, odpowiednio do **4,12 zł/kg** i **13,27 zł/kg**.

8.4. Zmiany cen detalicznych według GUS

- ✓ W sierpniu 2019 r. przeciętna cena detaliczna **mięsa drobiowego** była o 1% niższa niż w lipcu br., ale o 0,5% wyższa niż w sierpniu 2018 r. Jednocześnie przeciętna cena detaliczna **mięsa z kur, kogutów i kurcząt** była o 1,4% niższa niż w sierpniu ubiegłego roku.
- ✓ Notowany w 2019 r. wzrost krajowej produkcji **jaj** oraz spowolnienie dynamiki eksportu, przy stabilnym krajowym spożyciu, przyczyniły się do spadku cen tego asortymentu. W sierpniu 2019 r. ceny detaliczne jaj były **o 4,6% niższe** niż przed rokiem. Ceny detaliczne jaj, po dużym wzroście w 2017 r., z początkiem 2018 r. zaczęły spadać. W odniesieniu do grudnia 2017 r. jaja w detalu potaniały o 17,6%.

Wskaźniki cen detalicznych mięsa drobiowego i jaj (XII 2017 = 100)

Źródło: obliczenia Biura Analiz i Strategii KOWR na podstawie danych GUS.

Cena zakupu (bez VAT) żywca drobiowego według ZSRIR MRiRW

[zł/kg]

Produkt	Cena				Zmiana ceny [w %] w odniesieniu do:		
	sierpień 2019	przed miesiącem	rok wcześniej	2 lata wcześniej	miesiąca	roku	2 lat
Kurczęta brojlery	3,51	3,52	3,73	3,44	-0,3	-5,8	2,0
Indyki	5,68	5,63	4,83	5,11	0,9	17,6	11,2

[zł/kg]

Produkt	Cena					Zmiana ceny [w %] w odniesieniu do:			
	16-22 września 2019	w poprzednim tygodniu	przed miesiącem	rok wcześniej	2 lata wcześniej	tygodnia	miesiąca	roku	2 lat
Kurczęta brojlery	3,48	3,49	3,52	3,62	3,48	-0,5	-1,1	-4,0	0,0
Indyki	5,79	5,73	5,68	5,27	5,02	1,0	1,8	9,8	15,2

Ceny sprzedaży (bez VAT) tuszek i elementów drobiowych według ZSRIR MRiRW

[zł/kg]

Produkt	Cena				Zmiana ceny [w %] w odniesieniu do:		
	sierpień 2019	przed miesiącem	rok wcześniej	2 lata wcześniej	miesiąca	roku	2 lat
Tuszki kurcząt	5,52	5,60	6,08	5,53	-1,3	-9,2	-0,2
Tuszki indyków	9,01	9,09	8,04	8,43	-0,9	12,1	6,9
Ćwiartki z kurczaka	4,19	4,26	3,63	3,63	-1,6	15,7	15,7
Filety z piersi kurczaka	13,64	13,84	15,80	13,90	-1,5	-13,6	-1,8
Nogi z kurczaka	5,98	6,25	5,43	5,47	-4,3	10,1	9,4
Podudzia z kurczaka	5,54	5,51	5,53	5,15	0,6	0,2	7,6
Uda z kurczaka	5,79	5,75	5,84	5,38	0,8	-0,8	7,7
Filety z piersi indyka	20,60	19,78	16,39	16,87	4,2	25,7	22,1
Udźce z indyka	9,46	10,06	8,29	7,48	-6,0	14,1	26,5
Podudzia z indyka	5,59	5,57	4,53	4,42	0,3	23,5	26,5

[zł/kg]

Produkt	Cena					Zmiana ceny [w %] w odniesieniu do:			
	16-22 września 2019	w poprzednim tygodniu	przed miesiącem	rok wcześniej	2 lata wcześniej	tygodnia	miesiąca	roku	2 lat
Tuszki kurcząt patroszonych "65%" z szyjami	5,24	5,47	5,61	5,45	5,40	-4,2	-6,6	-3,7	-2,9
Tuszki indyków patroszonych "73%"	9,16	9,01	8,97	8,69	8,34	1,7	2,1	5,5	9,9
Ćwiartki z kurczaka	4,12	4,17	4,22	3,61	3,61	-1,1	-2,2	14,4	14,2
Filety z piersi kurczaka	13,27	13,58	13,61	15,73	14,06	-2,2	-2,4	-15,6	-5,6
Nogi z kurczaka	5,53	5,90	6,13	6,00	5,37	-6,3	-9,8	-7,9	3,1
Podudzia z kurczaka	5,42	5,44	5,57	5,51	5,26	-0,3	-2,7	-1,7	3,2
Uda z kurczaka	5,78	5,86	5,77	6,19	5,42	-1,4	0,2	-6,6	6,6
Filety z piersi indyka	21,29	21,32	20,88	17,90	16,84	-0,1	2,0	19,0	26,4
Udźce z indyka	10,23	10,12	9,36	9,18	7,70	1,1	9,4	11,5	32,8
Podudzia z indyka	5,77	5,72	5,65	5,08	4,28	0,9	2,1	13,6	34,8

Ceny detaliczne produktów drobiowych oraz jaj według danych GUS

[zł]

Produkt	Cena				Zmiana ceny [w %] w odniesieniu do:		
	sierpień 2019	przed miesiącem	rok wcześniej	2 lata wcześniej	miesiąca	roku	2 lat
Piersi z kurczęcia (filet), bez skóry i kości, na wagę (za 1 kg)	16,17	16,62	17,74	15,84	-2,7	-8,9	2,1
Piersi z indyka (filet), surowe, bez skóry, na wagę (za 1 kg)	25,07	24,62	22,34	23,10	1,8	12,2	8,5
Jaja kurze świeże (z wyjątkiem małych), chów klatkowy lub ściółkowy (za 1 szt.) ^a	0,64	0,64	0,65	0,52	0,0	-1,5	23,1

a/ - w latach 2017-2018 - jaja świeże (z wyjątkiem małych), fermowe

Źródło: opracowano w Biurze Analiz i Strategii KOWR na podstawie danych GUS i ZSRIR MRiRW.

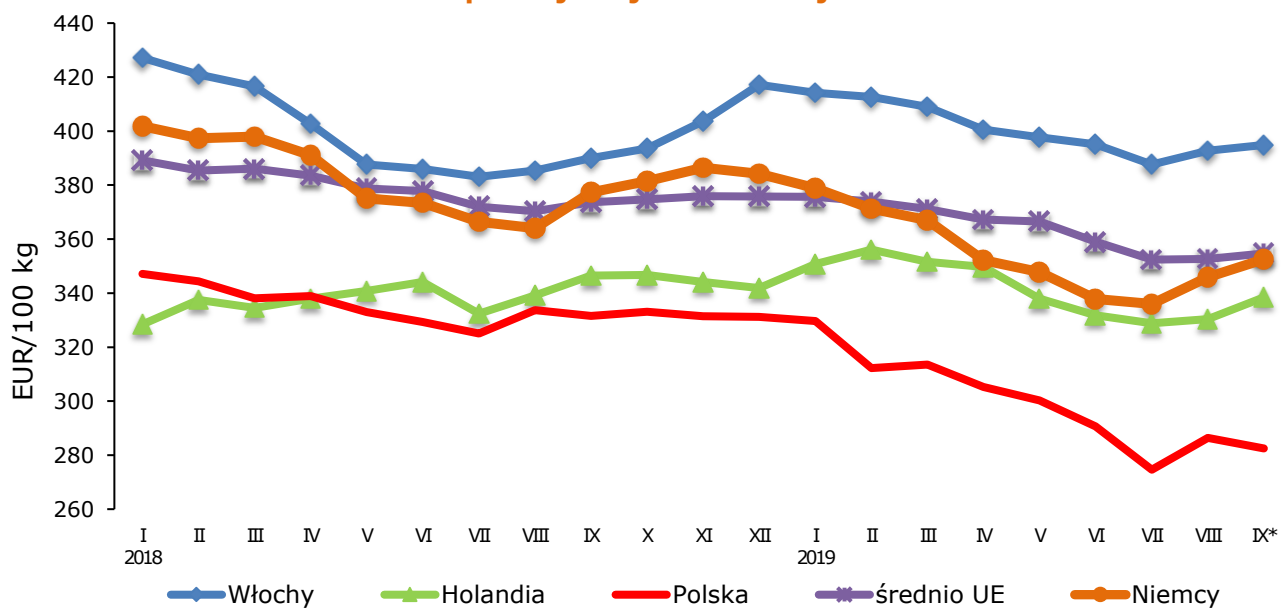
9. RYNEK WOŁOWINY

9.1. Ocena sytuacji rynkowej

W związku z relatywnie dużym udziałem eksportu w produkcji wołowiny (w 2018 r. wyniósł on 82%), ceny wołowiny w Polsce są silnie uzależnione od cen w Unii Europejskiej i kursu złotego względem euro.

Notowany w okresie trzech kwartałów 2019 r. niższy niż przed rokiem poziom cen żywca wołowego w Polsce wiąże się ze spadkiem cen w Unii Europejskiej i wynika z redukcji eksportu do krajów trzecich. W sierpniu 2019 r. referencyjna cena bydła kategorii A/C/Z R3 w UE-28 była o 4,7% niższa niż rok wcześniej. Cena polskiego bydła obniżyła się jednak w znacznie większym stopniu, bo o 14,3%, co wynikało z głębszego spadku eksportu. W okresie I–VII 2019 r. eksport produktów wołowych z UE-28 do krajów trzecich był o 2,9% mniejszy niż w analogicznym okresie 2018 r. Eksport z Polski do krajów trzecich był mniejszy o 36,3%, czego przyczyną było m.in. znaczne ograniczenie popytu na produkty wołowe ze strony Turcji, związane z recesją gospodarczą. W okresie od stycznia do lipca 2019 r. dostawy mięsa wołowego z Polski do Turcji zmniejszyły się w odniesieniu do analogicznego okresu 2018 r. z 25 tys. ton do 103 ton. Spadek wolumenu polskiego eksportu do krajów trzecich częściowo tłumaczyć można również perturbacjami w eksporcie, związanymi z incydentem nielegalnego uboju bydła.

Ceny rynkowe żywca wołowego klasy R3 w wybranych krajach UE według masy poubojowej schłodzonej

*średnia z trzech tygodni września 2019 r.

Źródło: obliczenia Biura Analiz i Strategii KOWR na podstawie danych Komisji Europejskiej.

9.2. Ceny zakupu (bez VAT) żywca wołowego według ZSRIR MRiRW

- ✓ W sierpniu 2019 r. krajowe zakłady mięsne kupowały **żywiec wołowy** przeciętnie po **5,99 zł/kg**, o 4,5% drożej niż w lipcu br., ale o 11% taniej niż przed rokiem.
- ✓ W dniach **16–22 września 2019 r.** krajowi dostawcy za **1 kg żywca wołowego** przeciętnie uzyskiwali **5,92 zł**, o 2% mniej niż przed miesiącem i o 11% mniej niż przed rokiem.

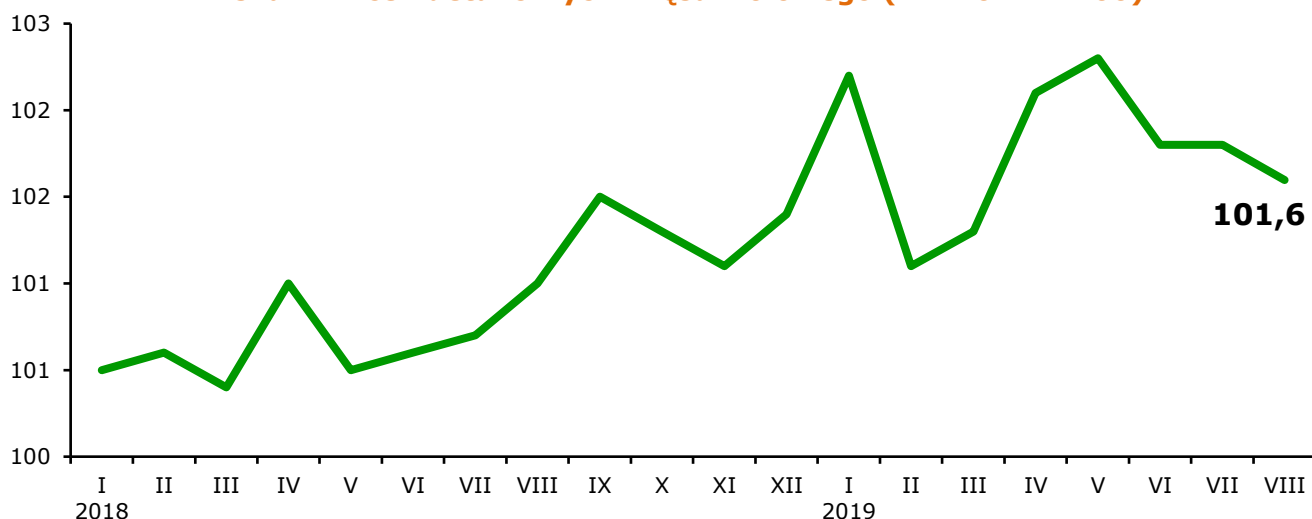
9.3. Ceny sprzedaży (bez VAT) produktów wołowych według ZSRIR MRiRW

- ✓ W sierpniu 2019 r., w porównaniu z lipcem br., ceny sprzedaży **ćwierćtusze wołowych kompensowanych z młodych byków do 2 lat** były o 3% wyższe i kształtowały się na poziomie **12,51 zł/kg**, a **ćwierci kompensowane z krów rzeźnych** podrożały o 1%, do **10,26 zł/kg**. Jednak w odniesieniu do notowań sprzed roku zarówno ćwierci z młodych byków, jak i z krów rzeźnych były tańsze odpowiednio o 8,5% i 7%.
- ✓ W dniach **16–22 września 2019 r.** kompensowane ćwierćtusze z młodych byków sprzedawano po **12,38 zł/kg**, o 1% taniej niż przed miesiącem. Cena **ćwierci kompensowanych z krów rzeźnych** przeciętnie wynosiła **10,28 zł/kg** wobec **10,26 zł/kg** w analogicznym tygodniu sierpnia br. W odniesieniu do notowań sprzed roku kompensowane ćwierci wołowe zarówno z krów, jak i z młodych byków były o 6% tańsze.
- ✓ W **trzecim tygodniu września br.**, w porównaniu z notowaniami sprzed miesiąca i roku, w zakładach mięsnych podrożały elementy wołowe. Cena **1 kg udźca bez kości** w zbycie kształtowała się na poziomie **22,46 zł**, o 5% wyższym niż przed miesiącem oraz o 8% wyższym niż przed rokiem.

9.4. Zmiany cen detalicznych według GUS

- ✓ Znaczny wzrost cen wieprzowiny w 2019 r. spowodował przypuszczalnie zwiększenie krajowego popytu na inne gatunki mięsa, w tym również na wołowinę. W efekcie ceny detaliczne mięsa wołowego od początku 2019 r. są wyższe niż przed rokiem. Czynnikiem sprzyjającym wzrostowi popytu na wołowinę jest poprawa sytuacji dochodowej ludności.
- ✓ W **sierpniu 2019 r.** konsumenci przeciętnie płacili za **mięso wołowe** nieco mniej (o 0,2%) niż w lipcu br., ale o 0,7% więcej niż w sierpniu 2018 r. Średni poziom cen detalicznych mięsa wołowego w okresie styczeń–sierpień 2019 r. był o 1,1% wyższy niż w analogicznym okresie przed rokiem.

Wskaźniki cen detalicznych mięsa wołowego (XII 2017 = 100)

Źródło: obliczenia Biura Analiz i Strategii KOWR na podstawie danych GUS.

Cena zakupu (bez VAT) bydła rzeźnego w ubojniach w wadze żywej według ZSRIR MRiRW [zł/kg]

Produkt	Cena				Zmiana ceny [w %] w odniesieniu do:		
	sierpień 2019	przed miesiącem	rok wcześniej	2 lata wcześniej	miesiąca	roku	2 lat
Żywiec wołowy*	5,99	5,73	6,76	6,38	4,5	-11,3	-6,0

[zł/kg]

Produkt	Cena					Zmiana ceny [w %] w odniesieniu do:			
	16-22 września 2019	w poprzednim tygodniu	przed miesiącem	rok wcześniej	2 lata wcześniej	tygodnia	miesiąca	roku	2 lat
Żywiec wołowy*	5,92	5,96	6,01	6,67	6,48	-0,7	-1,6	-11,4	-8,7

* cena zakupu żywca wołowego za wagę żywą została obliczona na podstawie ceny bydła ogółem w masie poubojowej ciepłej (MPC) i przeliczona przez średni wskaźnik wydajności rzeźnej dla bydła ogółem w latach 2011-2015 wynoszący 0,518

Ceny sprzedaży (bez VAT) elementów wołowych według ZSRIR MRiRW [zł/kg]

Produkt	Cena				Zmiana ceny [w %] w odniesieniu do:		
	sierpień 2019	przed miesiącem	rok wcześniej	2 lata wcześniej	miesiąca	roku	2 lat
Ćwierćtusze wołowe kompensowane z buhajków do 2 lat	12,51	12,12	13,67	13,00	3,1	-8,5	-3,8
Ćwierćtusze wołowe kompensowane z krów rzeźnych	10,26	10,18	11,07	10,60	0,8	-7,4	-3,2
Udziec bez kości	22,37	20,63	21,30	20,95	8,4	5,0	6,8

[zł/kg]

Produkt	Cena					Zmiana ceny [w %] w odniesieniu do:			
	16-22 września 2019	w poprzednim tygodniu	przed miesiącem	rok wcześniej	2 lata wcześniej	tygodnia	miesiąca	roku	2 lat
Ćwierćtusze wołowe kompensowane z buhajków do 2 lat	12,38	12,46	12,47	13,12	13,33	-0,6	-0,7	-5,6	-7,1
Ćwierćtusze wołowe kompensowane z krów rzeźnych	10,28	10,27	10,26	10,93	11,05	0,1	0,2	-5,9	-6,9
Udziec bez kości	22,46	22,57	21,38	20,82	21,18	-0,5	5,1	7,9	6,1

Ceny detaliczne produktów wołowych według danych GUS [zł/kg]

Produkt	Cena				Zmiana ceny [w %] w odniesieniu do:		
	sierpień 2019	przed miesiącem	rok wcześniej	2 lata wcześniej	miesiąca	roku	2 lat
Udziec bez kości	33,84	34,03	33,61	33,30	-0,6	0,7	1,6
Mięso wołowe z kością - szponder	20,15	20,17	19,90	19,01	-0,1	1,3	6,0

Źródło: opracowano w Biurze Analiz i Strategii KOWR na podstawie danych GUS i ZSRIR MRiRW.